

Montreālas Latviešu
Biedrības

ZIŅOTĀJS

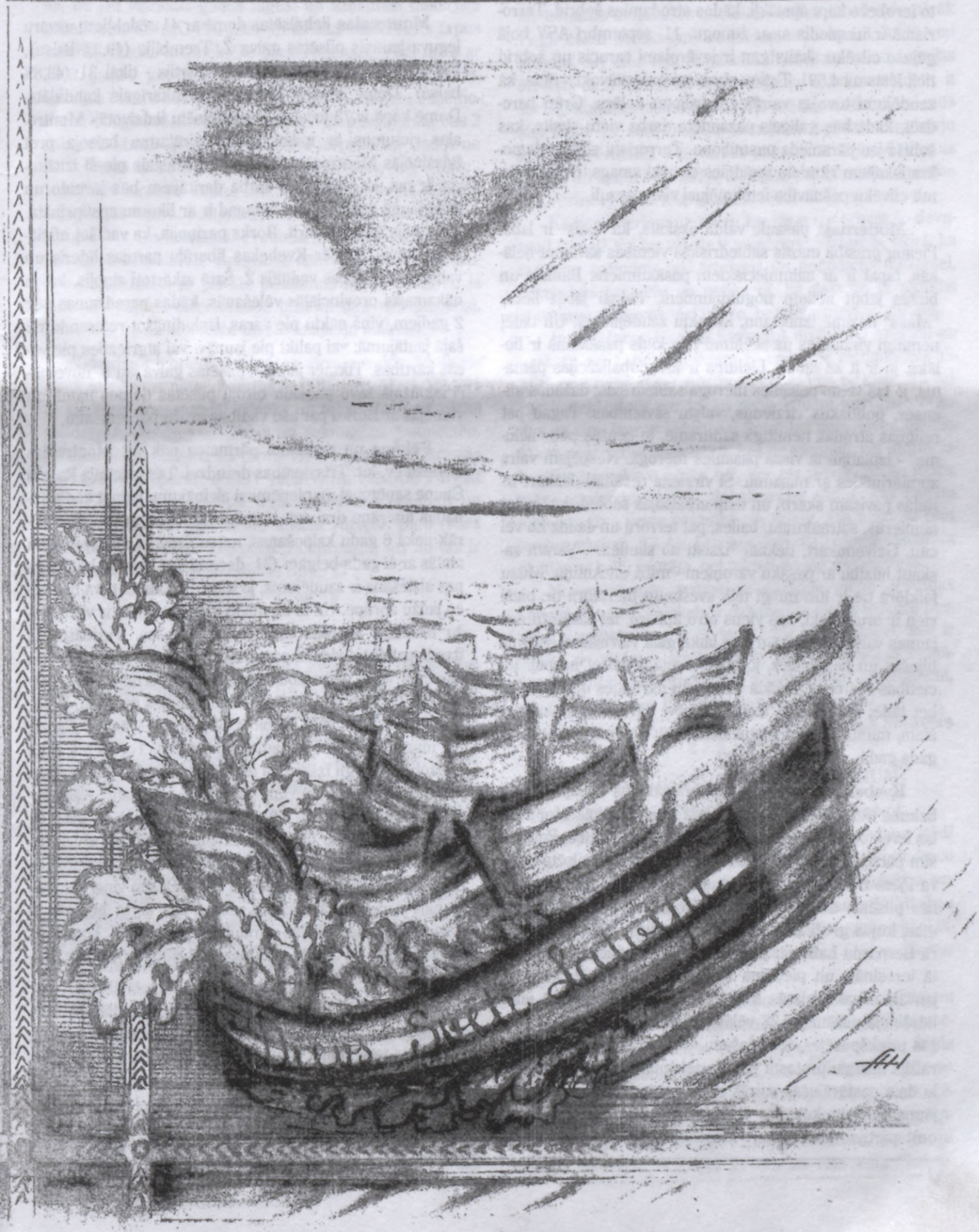
ISSN 0227 - 2423

2001. GADA NOVEMBRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

53. GADA GĀJUMS

NR.11. (632.)

DEMOKRATISKAIS RITMS

Pārmaiņas ir demokrātisko ritmu neatņemama sastāvdaļa, un tās dažkārt nāk pavisam negaidīti. Tās var mūs iepriecināt, skumdināt, kaitināt un pat sadusmot. Katrā ziņā tās izraisa dažādas pārrunas un liek mums izšķirties par to, vai tās pieņemsim, vai ne. Citiem vārdiem, vai tām pielāgosimies, vai tām pretosimies. Ja ne, būsim to pretinieki. Demokrātisko sadzīves ritmu veidošanās ir arī mūsu darbības vai malā stāvēšanas tiešs rezultāts. Ja esam sevišķi aktīvi, mēs esam pārmaiņu radītāji vai arī pastāvošā stingrie balsti. Aktīvi cilvēki var būt arī mūsu pretinieki, kas tādā veidā pieraksta savu pretsvaru tam, ko mēs darām. Visu šo rīcību mijiedarbē veidojas laikmetīgā sabiedrība un prasības pēc demokrātiskām vai cita veida pārmaiņām. Protams, demokrātiskais ritms var būt ļoti dažāds. Tā pulsu ietekmē ieskatī, atziņas, laiks un vieta, apstākļi un cilvēki, kā arī līdzekļi un sadzīves veids. Visu to ierobežo kara apstākļi, kādos atrodamies šobrīd. Terrorisms ir uzspiedis savu zīmogu. 11. septembrī ASV bojā gājušo cilvēku skaits gan ir ievērojami sarucis un šobrīd tiek lēsts uz 4,591. Toties ekonomiskais stāvoklis rāda, ka zaudējumi tuvojas vairākiem triljonu dolāru. Grūti paredzēt, kāds būs galīgais pazaudēto darba vietu skaits, kas šobrīd jau pārsniedz pusmiljonu. Terroristu sitiens demokrātiskajiem ritmiem izrādījies sevišķi smags. Devīppadsmit cilvēku pašnāvība ietekmējusi visu pasauli.

Modernajā pasaulē valda uzskats, ka "liels" ir labs. Pieaug prasība mazās sabiedriskās vienības savienot lielākās, tāpat ir ar saimnieciskiem pasākumiem. Bankās un biržās jābūt lieliem noguldījumiem. Peļņai jābūt lielai. "Mazs" nozīmē iznīkšanu, līdzekļu zaudējumus. Un tādēļ nemitīgi virzāms uz "lielumu". Ja kāds pasākums ir lielāks, jo ir it kā labāk. Lielums ir arī globalizācijas pamats, jo tas veido pasaules mēroga sabiedrības, dažādas alianses, politiskus virzienus, valstu savienības. Tagad pat reliģijas atrodas nemitīgā sadursmē, jo cenšas pēc "lieluma" - izplatījuma visas pasaules mērogā. Nespējam vairs apmierināties ar mazumu. Šī virziena rezultāti dažkārt izrādās pavisam skarbi un dziļi atbalsojas sabiedrībā, radot nemierus, satraukumu, bailes, pat terroru un daudz ko vēl citu. Galvenokārt, tiekam "izsisti no sliedēm". Varam saskatīt līdzību ar pasaku varoņiem - milzi un Antīpu. Mūsu folklorā tie ir itin milīgi tēli; sveštautu literatūrā tie bieži vien ir bruņinieki, kas viens otru apkaņo, lai pakļautu sev jaunas valstības. Sakām - no laika gala visvisādas ciņas ir bijušas un nebeigsies, jo cilvēks citādi dzīvot nespēj. Iecietības vēstnešiem šādā vidē grūti darboties un pastāvēt, bet tādēļ nedrīkstam uzdot. Ja sevi dēvējam par kristiešiem, mums šādiem vēstnešiem jābūt no dienas dienā, no gada gadā.

Kvebekas province novembra sākumā sastapās ar šo lieluma tieksmi ļoti izteiktā veidā - no mazākās Montrealas izveidotajai lielpilsētai bija jāievēl jauna vadība. Pamatu šim pārmaiņām deva līdzšinējais Montrealas pilsētas galva Pjērs Borks (Pierre Borque), kas vēlējās kļūt par jaunās pilsētas domes galvu, un Kvebekas provinciālā valdība, kuŗas groži atrodas pekistu partijas rokās ar premjēru Bernardu Landriju priekšgalā. Tā provinces parlamentā ierosināja un pieņēma likumu, kas ar 2002. gada 1. janvāri nosaka jaunās Montrealas lielpilsētas, kuŗā ieiet līdzšinējā pilsēta un 23 vēlēšanu iecirkņi, kas veido bijušās priekšpilsētas, izveidošanu. Šī likuma pieņemšana izraisīja milzīgu protesta vētru priekšpilsētās, no kuŗām liela daļa pastāvējušas vairāk nekā simts gadus. Izveidojās jauna politiska kustība - "Pilsoņu vienības" (Citizens Union) partija ar Žeraldu Trembliju (Gerald Tremblay)

priekšgalā, kamēr priekšpilsētu domes centās panākt to, lai dažādas tiesu iestādes atceltu izsludināto likumu. Protams, pēdējās to nevēlējās darīt, jo likumu bija pieņēmis Kvebekas parlaments (provincial legislature). Un tā nu gandrīz "ne no kurienes" atradies Tremblijs uzsāka cīņu pret Borku. Politiskie analīti, prese un citi gudri ļaudis nedeļa viņam cerības uzvarēt. Pašpārliecinātais Borks droši parādījās priekšpilsētās un nira naidīgajos ūdeņos, apgalvodams, ka situācija esot skaidra un negrozama. Izveidojās tīri klasiska cīņa: Milzim pretim atkal bija nostājies Antīšs, kas pretojās politiskajam diktātam un vēlējās izteikt iebildumus pret šāda veida demokrātisku vardarbību. Un tas demokrātiskajai sabiedrībai, kādu veido arī Kvebekas, bet it sevišķi Montrealas iedzīvotāju vairākums, bija nepieņemami. Tā izšķīrās parādīt savu veida "zobus" pašvaldību vēlēšanās, kas notika 4. novembrī. Vēlēšanu rezultāts Borkam un, domājams, arī pekistu valdībai, izrādījās negaidīts: Milzis zaudēja Antīšam!

Montrealas lielpilsētas domē ar 41 sēdekļiem uzvaru ieguva jaunais pilsētas galva Ž. Tremblijs (49,3% balsu), bet Pjēra Borka vadītā "Vizijas" partija - tikai 31 (43,8% balsu). Domē iekļuva arī viens neatkarīgais kandidāts. Domē kopā ir 73 locekļi. Priekšpilsētu iedzīvotāji Montrealas rietumos ar milzu balsu vairākumu balsoja pret līdzšinējās Montrealas diktātu. Neparastais pie šī iznākuma ir tas, ka jaunajiem darba darītājiem būs jāveido un jāceļ jaunā lielpilsēta, jo tā tagad ir ar likumu apstiprināta. Tremblijs to solās darīt. Borks paziņojis, ka vadīšot oficiālo opozīciju, kamēr Kvebekas liberāļu partijas līderis un valdības opozīcijas vadītājs Ž. Šarē atkārtoti ziņojis, ka, ja nākamajās provinciālās vēlēšanās, kādas paredzamas pēc 2 gadiem, viņš nāktu pie varas, izsludināšot referendumu šajā jautājumā: vai palikt pie jaunās, vai atgriezties pie vecās kārtības. Tīkmēr jaunais pilsētas galva jau 5. novembrī iekārtoja savu pagaidu biroju pilsētas domes namā un vienojās ar Borku par ašu vadības grožu pārņemšanu.

Pēkšņa un negaidīta pārmaiņa nāk arī Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzei. Tās mācītāja Rasma Caune saņēmusi un pieņēmusi aicinājumu kalpot kādā Kanadas luterāņu draudzē Hamiltonā. Viņa, pēc mazliet vairāk nekā 6 gadu kalpošanas, mūsu draudzi un sabiedrību atstās ar šī gada beigām (31. decembri). Nav šaubu, ka viņas aiziešana ir zaudējums, jo māc. R. Caunei tuva bija veco ļaužu aprūpe. Un tā kā mūsu garīgā vienība ir veco ļaužu draudze, šis bija ievērojams veikums. Turklāt viņa daudz palīdzēja videi paaudzei atrast ceļu uz draudzi un pievērsa savu uzmanību jaunatnei un bērnu vasaras nometnei Tērvetē. Mums jāsaprot liels paldies par visu, ko viņa savā neatlaidīgajā darbā ir paveikusi. Māc. R. Caune pie mums atnāca no kanadiešu draudzes. Toreiz teica, ka neesot bijis viegli izšķirties mainīt darbošanās vidi. Varam jautāt, vai mēs devām viņai pietiekamu atbalstu? Kāda varētu būt atbilde šim jautājumam, to zin tikai pati māc. R. Caune. Mēs varam tikai lēst, ka viņa Montrealā savai mācītājas sūtībai istu zemi nebija spējusi atrast, galvenokārt, draudzes saimniecības apstākļu dēļ. Vēlēsim viņai sekmes jaunajā darba vietā. Pašiem mums līdz ar to būs vēl jo nozīmīgāks patreizējās draudzes nākotnes komitejas darbs. Jācer, ka tā drīz vien nāks atklātībā ar saviem atziņumiem un ieteikumiem.

Arī baznīcas dzīvē ir sava politika, it sevišķi LELBA Kanadas apgabalā. Un ja kāds domā, ka baznīca var iztikt bez politiskām spēlēm, šķiet, tas maldās. It sevišķi lielu lomu mūsu apgabalā spēlē lielās draudzes, kādas ir Toronto. Šīs vienības balsojumos var pārbalsot visas mazās draudzītes jeb kuŗā laikā, ja tās vēlas panākt savu. Un To-

ronto latviešu sabiedrība nekad nav slēpusi sava lieluma svaru un savu taisnību. Un tā nu mums, mazajiem perifērijā - pasaules malā - jākalpo kā pieticīgiem vasājiem, vienalga kādu darbu mēs darām un kā mums veicas. Lai tur ko varētu mainīt, Montreala it kā būtu jāpamet un būtu jāpārceļas uz Toronto. Tā kā lielai daļai no mums tas pagaidām nav iespējams, turpināsim vien tāpat tālāk. Neuzdosim savu darbu un turēsimies kopā. Sadarbībai patlaban ir milzīga nozīme. Veicināsim to!

Labu laiku sabiedrībā dzirdētas un pārrunātas dažādas ziņas par latviešu laikrakstu likteni Ziemeļamerikas kontinentā, arī Eiropā un Austrālijā. Visi laikraksti atradusies dažādu pakāpju krīzes situācijās. Austrālijas Latvieti nopirkusi DV nodaļa un turpina to izdot. Brīvai Latvijai ir vairāki sabiedriski ipašnieki, kas maksā piemaksas, lai laikraksts varētu iznākt. Latvija-Amerikā, kas iznāk Kanādā, nu jau vairākus gadus lūgusi un saņēmusi materiālu pabalstu no LNAK. Privātais un lielākais laikraksts ārpus Latvijas - Laiks arī meklējis pārkārtojumus. Tādi nāks ar 2002. gada 1. janvāri. Cik šobrīd zināms, tad laikraksta redakcijas centrs būs Rīgā, Latvijā, Ojāram Cellem uzņemties atbildīgā redaktora pienākumus. Ziemeļamerikā būs 3 paligredaktori. Laikrakstu turpinās iespiest un izsūtīt no ASV. Sīkākas norādes gaidāmas decembrī. Galvenais - laikraksts turpinās iznākt šeit pat Ziemeļamerikā. Lasītāji šajā krastā bija nobažījušies, ka tas varētu pārcelties uz Eiropu, bet tas nenotiks. Protams, ka nozīmīgas pārmaiņas mūsu sabiedrības struktūrās nākotnē varētu radīt jaunus risinājumus, jo privāts pasākums nevar pastāvēt, ja tam nav peļņas. Sabiedriskie līdzekļi tam nav pieejami. Tas dzīvo no abonementu un sludinājumu maksām.

Daudzus iepriecinās ziņa, ka atrasts veids, kā daudz atrāk iespējams noteikt antraksa (Sibīrijas mēļa) baktēriju klātbūtni (pusstundā) cilvēkā un telpā. Tas ievērojami palīdzēs noskaidrot apstākļus un sekmīgāku ārstniecību. Še interesanti atzīmēt, ka pirmā vieta Eiropā, kur atrastas šīs baktērijas sporas, ir ASV vēstniecība Lietuvā! Turklāt ārsti Kanādā par slimības izplatīšanos nav satraukti un domā, ka tas še nenotikšot, iesaka rūpīgāk pievērsties personīgās veselības kopšanai. Acimredzot, arī no tās ir atkarīgi sadzīves demokratiskie ritmi. □

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

DEVUMS LATVIJAI

Katra individa pamatdevums Latvijai ir jau tas, ka viņš vai viņa sevi atzīst par latvieti. Un to var dot ikviens latviskās izcelsmes cilvēks. Tie, kas atteicas no latvieša apzīmējuma, ir zaudējuši iespēju dalīties valsts celšanā un veidošanā kā latvieši. Viņi gan to vēl var darīt kā sveštautieši, piemēram, kā kanadieši, amerikāņi, austrālieši un tā tālāk. Katram latvietim iespējami ir dažādi veikumu loki, kā kalpot savai tautai un valstij. Katra devuma gradācijas kāpnes, savkārt, būs citādākas no individa uz individu. Viens paveiks mazāk, cits vairāk un dažš pavisam daudz. Kāds būs šis lielums, vērtēs tauta, prese, politiķi un citi. No šāda vērtējuma nevar izmukt neviens, kas cenšas ko dot vispārības labad. Ja runājam par savu tautu un valsti, no šī pienākuma nedrīkstam un nevaram atteikties. Tas kāpina mūsu individuālo veikumu Latvijai.

Visam tam pievienojas atsevišķo vienību panākumu joma, gan kultūrā, gan zinībās, gan pieredzē, gan sabiedrības veidošanā, gan attieksmēs ar vietējo vidi un, visubēdrot, ar Latviju.

Abi šie veikumi ir vairāk kā nozīmīgi svešumā, kur latvietības uzturēšana ir dārgs priekšs, kas prasa arvien vairāk uzmanības un līdzekļu. Un tieši šis uzdevums - saglabāt mūsu sabiedriskās celtnes pasaules ārē šobrīd

būs mūsu vissvarīgākais devums Latvijai nākamajos gados. Par to nedrīkstētu būt ne mazāko šaubu. Tas nenozīmē, ka mums nav jāpalīdz dažādos laukos, ka mums būtu jāatrujas no mijiedarbes un nebūtu jānodarbojas ar Latvijas atpazīšanu un iepazīšanu. Tomēr varbūt labi būtu atcerēties, ka Latvijas dibināšanas laikā tai ārzemēs bija pavisam maz draugu un paziņu, kamēr šobrīd to skaits ir daudz lielāks, it sevišķi tur, kur ir jāzin. Un tomēr mēs dažkārt nevižīgi izsakāmies, ka "viņi jau nezina, kas tā Latvija tāda ir!" Tie, kas ārzemēs zin par Latviju, dod tai neieedomājami daudz. Tādēļ šī draugu pulka paplašināšana ir nozīmīga. Tajā bez sevišķām grūtībām var piedalīties jeb kurš latvietis, kas dzīvo ārzemēs, un visas mūsu sabiedriskās organizācijas.

Ja par šo kopējo devumu runājam, nedrīkstam no tā izslēgt Krievijas latviešu devumu. Viņu pozīcijas un iespējas ir gluži citādas, bet tādēļ nav maznozīmīgākas. Pasaules nomalēs nonākušos latviešus ērtības labad mēs pārāk viegli esam norakstījuši zaudējumos. Stāvokli, kādā viņi atrodas, arī mēs reiz nonāksim. Tādēļ mūsu un Latvijas atbalsts tiem vairāk kā nepieciešams. Latvijas atbalsts, it sevišķi kultūras laukā, mums jau šobrīd vajadzīgs, lai mūs stiprinātu un dotu iespēju jaunajiem iepazīties ar latvju kultūras vērtībām. Tās varētu pamudināt viņus doties uz Latviju un apgūt vēl vairāk, lai kļūtu par labākiem Latvijas tēla vēstnešiem un iespējamiem iedzīvotājiem.

Kādiem mēriem un svaru kausiem izmērisim šo devumu Latvijai? Vai tas vispār ir vajadzīgs? Vispirms, šķiet, ka tas būtu apzināms, sakārtojams un nododams tēvzemei, pirms būs par vēlu un notiks tā, ka daļa no tā pazudis atkritumu maltuvēs. Arī par to, bez žēlastības, ir jādomā.

Ja iestāšanos Eiropas Savienībā un NATO mēs varam uzskatīt par Latvijas devumu Eiropai, tad piedalīšanās alianšē pret terorismu mūs noved pasaules plāksnē. Tā vairāk ir deklarācija par to, ka nepieņemam teroristu draudus un viņu jaunās izdarības. Reizē tas mūs noved pie ciešākas sadarbības ar valstīm, kas ne vienmēr vēl mums labu. Tas lai nekavē iebilst tur, kur tas jādara. Ar šo rīcību mēs ieskrienam īpatnā globalizācijas sfairā, kas padara mūs par sava veida pasaules cilvēkiem, kas nostājas pret terora aktiem. Tā šis Latvijas devums pasaulei palīdzēs cīnīties ar baiļu izjūtām, bet pilnīgi no tām nepasargās.

Novembrī mēs atzīmējam dažādus mūsu devumus Latvijai. No tiem lielākais ir dzīvība. Ar sirdis iedegtu liesmiņu pateiksimies par ikvienu šāda veida atdevi, kas ir lielākā no visām, - strēlniekiem, Latvijas brīvības cīnītājiem, lačplēšiem, leģionāriem, nacionālajiem partizāniem, cīnītājiem Korejas, Vietnāmas un citos kaņos. □

Mārtiņš Štaubers

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

TRIJU ZVAIGŽŅU DOMES PIEŠĶĪRUMI

Triju Zvaigžņu ordeņa dome nolēmusi apbalvot:

Ar I šķiras Triju Zvaigžņu ordeni ar ordeņa ķēdi Ungārijas Republikas prezidentu Viņa Ekselenci Ferencu Mādļu (Ferenc Madl); **ar III šķiras Triju Zvaigžņu ordeni** - antikās literatūras tulkotāju Ābreamu Feldhūnu un bijušo Austrijas ārkārtējo un pilnvaroto vēstnieku Latvijas Republikā, Dr. Antonu Kozusniku (Anton Kozusnik);

Ar IV šķiras Triju Zvaigžņu ordeni: sabiedrisko un kultūras darbinieci Daci **Aperāni**, uzņēmēju, kultūrmeceņātu Juri **Bindi**, Brīvības pieminekļa atjaunošanas fonda priekšsēdētāju Raimonu **Bulti**, sabiedrisko un kultūras darbinieku Jāni **Dripi**, Latvijas Sporta pēdagoģijas akadēmijas rektoru, profesoru Uldi **Grāvīti**, Valsts Leļļu teātra režisori Tīnu **Hercbergu**, habilitēto doktoru, profesoru Borisu **Ifantjevu**, Latvijas Televīzijas raidījuma "Labva-

kar" veidotāju Edvinu **Inkēnu**, Latvijas Zinātņu akadēmijas isteno locekli, Dr. habil. philol., profesoru Viktoru **Ivbuli**, Olaines pilsētas domes priekšsēdētāju Ojāru **Kienkasu**, Vatikāna latviešu redakcijas direktoru Stapislavu **Kučinski S. J.**, trimdas latviešu dzejnieci Elzu **Kezberi**, Latvijas Mākslas akadēmijas profesoru Pēteri **Mārtinsonu**, trimdas latviešu sabiedrisko darbinieku Andri **Padegu**, Latvijas Televīzijas raidījuma "Labvakar" veidotāju Ojāru **Rubeni**, medicīnas doktoru, sabiedrisko darbinieku Gunti **Siliņu**, dzejnieku un atdzejotāju Arvidu **Skalbi**, Latvijas Mākslas akadēmijas profesoru, Dr. habil. art. Ojāru **Spārīti**, Latvijas Televīzijas raidījuma "Labvakar" veidotāju Jāni **Šipkēvicu**, sabiedrisko un kultūras darbinieci Ramonu **Umbliju**, uzņēmēju, kultūrmecenātu Mamertu **Vaivadu**, Ņujorkas latviešu Evaņģēliski luteriskās baznīcas mācītāju Richardu **Zariņu**;

Ar V šķiras Triju Zvaigžņu ordeni: Latvijas Goda konsulu Beļģijā Nilu **Dālmanu**, Taibejas misijas vadītāju Latvijas Republikā Danielu **Hu**, Latvijas un Baltijas valstu čempionu un godalgoto vietu ieguvēju morosportā Ēriku **Kiopi**, dzejnieku, tulkotāju Alfrēdu **Krūkli**, Latvijas armijas virsleitnantu, simtgadnieku Arvidu **Lauri**, bērnu namu nometnes "Pasaka" izveidotāju un vadītāju, sabiedrisko un kultūras darbinieci Ingridu **Mazuti**, ASV Starptautiskās hokeja federācijas dopingkontroles komisijas locekli Visvaldi Georgu **Nagobadu**, Latvijas un Baltijas valstu godalgoto vietu ieguvēju motosportā Kārli **Ošiņu**, Latvijas Mākslas akadēmijas profesoru, gleznotāju Vili **Ozolu**, Latvijas un Baltijas valstu godalgoto vietu ieguvēju motosportā Reini **Rešetnieku**, trimdas latviešu sabiedrisko un kultūras darbinieku, žurnāla "Mazputniņš" vadītāju Laimoni **Streipu**, Latvijas kalnu tūrisma un alpinisma pamatlicēju Egonu **Zablovski**;

Ar Triju Zvaigžņu ordeņa Zelta Goda zīmi: Brīvības pieminekļa atjaunošanas arhitektu Raimondu **Aidi**, mākslinieci, karogu darinātāju Ausmu **Apši**, būvinženieri, mecenātu Gunti **Boli**, pedagogi Almu **Deņisovu**, medicīnas doktoru, asociēto profesoru oftalmologijā Džonu Džozefu **Makdermotu** (John Joseph McDermot), pianisti Ilzi **Dzērvī**, ārstu Aivaru **Enkūzenu**, pedagogi Āriju **Epnieri**, Brīvības pieminekļa atjaunošanas metālrestauratori Sarmīti **Gaismiņu**, Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas ārpus Latvijas Baznīcas Virsvaldes sekretāru Andreju J. **Grotu**, Turaidas mūzejrezervāta direktori Annu **Jurkāni**, Latvijas Valsts archīva direktori Dainu **Kļaviņu**, Latvijas un Baltijas valstu čempionu motosportā Edvinu **Ķirsi**, ārsti, fiziopneimologi Vairu **Leimani**, Austrijas speciālās izglītības padomnieci Ingeborgu **Lenčingu** (Ingeborg Lentsching), Brīvības pieminekļa zvaigžņu zeltītāju Jautri **ti Mežsargu**, ārsti Ievu **Paegli**, Brīvības pieminekļa atjaunotāju Eiženu **Upmani**, Latvijas Lauksaimniecības universitātes goda doktoru Juri Andreju **Zuševicu**, Brīvības pieminekļa atjaunotāju Pēteri **Zvauni**;

Ar Triju Zvaigžņu ordeņa Sudraba Goda zīmi: Minesotas universitātes emeritētu profesoru, Dr. phil. Egolfu Voldemāru **Bakūzi**, Siguldas pagasta padomes priekšsēdētāju Olgertu **Broku**, sabiedrisko darbinieku Vili **Mikelsonu**, medicīnas māsu Veltu **Grīnbergu**, ārsti, ftiziatri Ņinu **Medni**, sabiedrisko darbinieku Juri **Raņķi**, pedagogi Anitu **Šalhai**, Alūksnes rajona Veclaicenes pagasta pamatskolas direktoru Ēvaldu **Vanagu**, ārsti, fiziopneimologi Jolantu **Zariņu**, sabiedrisko darbinieku Modri **Ziemeli**.

Pavisam kopā piešķirti 36 ordeņi: I šķiras - 1, III šķiras - 2, IV šķiras - 21 (no tiem 7 latviešiem ārzemēs), V šķiras - 12 (no tiem 4 latviešiem ārzemēs); 30 Goda zīmes:

Zelta Goda zīmes - 20 (no tām 2 latviešiem ārzemēs); Sudraba Goda zīmes - 10 (no tām 2 latviešiem ārzemēs). Pavisam kopā latvieši ārzemēs saņēmuši 15 apbalvojumus (22,73%).

Apsveicam visus augstās atzinības saņēmējus!

* Šobrīd Latvijas Saeima ir atjaunojusi tikai Triju Zvaigžņu ordeni. Piešķiršanas kārtība izraisījusi vispusīgas pārrunas. Bijuši iebildumi pret to, ka tā pirmo šķiru piešķir ārzemju valstu galvām, ka pieķirumi ir daudz par daudz un tā tālāk. Tā kā iespēja apbalvojumiem ir tikai viena, šķiet, šobrīd, citas izejas nav. Agrāk bija vēl Lāčplēša Kara ordenis, Viestura ordenis un Atzinības krusts. It sevišķi pēdējo piešķir daudziem tautas darbiniekiem, amatniekiem (divi gados vairāk nekā 3000; vispār pirmās brīvvalsts laikā visi šie 4 ordeņi caurmērā viena gada laikā piešķirti daudz vairāk nekā šobrīd Triju Zvaigžņu ordenis). Šķiet, ka šīs pārrunas pamudinājušas Valsts prezidenti V. Viķi-Freibergu nosūtīt vēstuli Saeimas priekšsēdētājam Jānim Straumem. Viņa raksta:

"1994. gada 20. oktobrī Saeima pieņēma likumu "Par Triju Zvaigžņu ordeni", no 1994. g. 26. oktobra savu darbību ir sākusi Triju Zvaigžņu ordeņa dome.

Ar šo vēlos iepazīstināt Latvijas Republikas Saeimu ar tām problēmām un atziņām, ar kurām man kā Triju Zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētājam ir nācies saskarties pēdējos gadus ordeņa piešķiršanas praksē, un lūgt Saeimas atbalstu Latvijas valstij svarīga lēmuma pieņemšanā.

Apbalvošana ar šo ordeni sabiedrībā un masu informācijas līdzekļos dažkārt izsauc neviennozīmīgu attieksmi, un arvien biežāk Ordeņa domei tiek pārmesta ārzemnieku apbalvošana ar ordeņa augstāko šķiru, neņemot vērā to, ka valsts vizīšu laikā starpvalstu apbalvojumu apmaiņa ir obligāta. Tiek pārmests, ka apbalvojumu neiegūst tie, kas to patiesi ir pelnījuši, savukārt piešķir to pārāk bieži un pārāk daudz. Jāatzīst, ka viena ordeņa ietvaros praktiski nav iespējams iestrādāt un ieviest pilnīgi vienlīdzīgus apbalvošanas kritērijas, kas ir vienoti gan valsts kalpotājiem, gan kultūras, zinātnes un sabiedriskajiem darbiniekiem, gan veselības aprūpes, sociālās un reliģijas jomās strādājošiem, kurus līdzgaitnieki ir novērtējuši kā Latvijas izcilākos iedzīvotājus, kā tādus, bez kuriu darbības nebūtu iedomājami Latvijas šā brīža labākie sasniegumi visās dzīves sfairās.

Triju zvaigžņu ordeņa dome vairākkārt ir diskutējusi par minētajiem jautājumiem, pieaicinājusi un uzklusījusi ekspertu, zinātnieku un sabiedrības pārstāvju viedokli. Ordeņa domes sēdēs apspriestās problēmas un manis iepriekš minētais liek secināt, ka Latvijas valsti ar tās senajām kultūras tradīcijām un aktīvo mūsu laiku ārpolitiku viens valsts apbalvojums ir nepietiekams. Nepieciešams ir sakārtot valsts apbalvošanas sistēmu, kura nebūt nav mazsvarīga valsts tēla daļa.

Tāpēc, izmanņojot Latvijas Republikas Satversmes 47. pantā paredzētās tiesības, vērsos pie Saeimas ar ierosinājumu izstrādāt un pieņemt jaunu likumu par Latvijas valsts apbalvojumiem un iedibināt ordeni, kuru Valsts prezidents piešķir valstu oficiālo vizīšu laikā (t. i., valsts protokolā ordeņa apmaiņa). Līdz ar to novērstu dažkārt izteikto neipratni par apbalvojuma vērtīguma piešķiršanas principiem.

Ņemot vērā Latvijas valsts apbalvojumu vēsturi, jāizlemj jautājums par Atzinības krusta, Lāčplēša Kara ordeņa un Viestura ordeņa atjaunošanu." □

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

Sveicinām visus **MLB Zīpotāja līdzstrādniekus un lasītājus Latvijas valsts dibināšanas svētkos - 18. novembrī!**

Goda balvas (\$ 1,000):

Ainai Vāverei Austrālijā par romānu "Gadsimta gobelēns", kā arī par viņas ilggadīgo darbību rakstniecības laukā (Rakstniecības nozarē).

Sidnejas latviešu teātrim Austrālijā par 50 gadu rosīgu darbu (Teātra nozarē).

Tautas deju grupas Zibenītis vadītājai Ingridai Leimanei Zviedrijā par ilggadīgu un sekmīgu grupas vadīšanu (Tautas un mākslas deju nozarē).

Goda diplomu (atzinības ziņā līdzvērtīgi goda balvām):

Dirigentam un komponistam Arvidam Purvam Kanadā par latviešu mūzikas apceļu grāmatu "Pa skanošu vasaru" (Mūzikas nozarē).

Dziedonim Kārlim Baueram-Zemgalim Šveicē par Jāzeņa Vitola solo dziesmu ieskaņojumiem (Mūzikas nozarē).

Dzintaram Pūpēdim (post mortem) Kanadā par izcilu tēlojumu 2000. gadā Mārtiņa Ziverta lugas "Minhauzena precības" izrādēs un mūža ieguldījumu latviešu reātri (Teātra nozarē).

Kr. Barona prēmija (\$500):

Robertam Mūkam ASV par dzeju krājumu "Ar pīpi uz mākoņa maliņas" (Rakstniecības nozarē).

Komponistei Sandrai Aleksējevai Austrālijā par kamersimfoniju ar deju "Atmoda" un citiem darbiem ar folkloras tematiku (Mūzikas nozarē).

Komponistam Imantam Mežaraupam ASV par latviešu tautas dziesmu ciklu jauniešu korim "Dod, Dieviņi, kalnā kāpt" un latviešu tautas dziesmu apdari jauniešu korim "Deviņi dārzi" (Mūzikas nozarē).

Atzinības raksti:

Žurnālistei un dzejniecei Elgai Rodzei-Kīselei Austrālijā par izcilu, ilggadīgu darbu, aprakstot trimdnieku dzīvi Austrālijā latviešu presē un aprakstiem un iztirzājumiem par latviešu politiskiem centieniem vietējā presē (Preses nozarē).

Komponistei Gundegai Šmitei-Mežaraupai ASV par diviem skaņdarbiem koklei un instrumentālam ansamblim "Atgriešanās" un "Atnākot" (Mūzikas nozarē).

Jānim Graudam Austrālijā par rosīgu darbu Sidnejas latviešu teātri (Teātra nozarē).

Ivaram Apelim par rosīgu darbu Sidnejas latviešu teātri (Teātra nozarē).

Birutai Niedrai Kanadā par ilggadīgo darbu latviešu jaunatnes audzināšanā, vadot Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolu (Paidagoģijas nozarē).

PBLA Kultūras fonds

☿ ☿ ☿ ☿ ☿ ☿

Latvju mātes, zēnu mātes,
Kaņiet šūpļus ozolzaros,
Vēji šalks tiem varoņdaines,
Saklausītas kaņu kaņos.
Mīļā Māra, ozolspēkā
Viedi augam kaņavīrus,
Galvā liec tiem gaišu prātu,
Sirdī liec tiem brīves milu.

Sargi, zeme, ozolsakni
Naida cirvim necērtamu,
Sargās tevi ozoldēli
Svešām kājām nemidamu.

Arturs Edgars Kubulnieks

Nav pareizi apvienot mūsu Pļaujas svētkus ar amerikāņu Pateicības dienu, jo tām ir tādas atšķirīgas tradīcijas, kuŗas salīdzināt nevar. Amerikāņi savā Pateicības dienā, kas, starp citu, gandrīz sakrīt ar mūsu Jāņiem, jo tā pirmo reizi tika izsludināta 1676. gada 20. jūnijā, pateicas Dievam par to, ka tas atļāvis tiem nostiprināties pagānisko iedzīvotāju zemē. Ļaudis, kuŗus bija atvedis kuģis "Mayflower" 1621. gadā un kas sevi sauca par svētceļotājiem (Pilgrims) bija neapskaužamā stāvokli. Tie neprata iekārtot sev mājvietas, nedz sagādāt pārtiku, nedz lietot vietējo augu valsti pārtikas papildināšanai, nedz izvairīties no indiģiem augiem. Bez vietējo indiāņu (Wampanoag cilts) palīdzības iebrucēji būtu nomiruši badā un slimībās. Tomēr jau pāris gadu laikā angļi bija no indiģiem iemācījušies, kā dzīvot jaunajā zemē un kā svinēt pateicību Augstākajam. Šos svētkus indiāņi svinēja vairākas reizes gadā ar kopēju mielastu. Kad iebrucēji nu arī gribēja tos svinēt kopā ar vietējiem un uzaicināja tos uz svētkiem, indiāņi sarādās tādos pulkos, ka pacienāt tos nebija iespējams. Še indiāņi parādīja savu izmanību - devās mežos un pārrādās ar bagātīgu medījumu, ar ko tad tika svinēti svētki. Indiāņi ierādīja iebrucējiem laukus, bet te izcēlās pirmā sadursme. Angļi domāja, ka lauki tagad pieder viņiem, kamēr indiāņi atzina, ka tas tā tikai tik ilgi, kamēr iebrucēji tos apstrādā. Kad angļi devās tālāk un gribēja īpašumus paturēt, lai vēlāk pārdotu, uzliesmoja konflikts. No Anglijas ieradās jauni iebrucēji, kas vecajiem pārmeta iedraudzēšanos ar indiģiem, jo tie jau esot pagāni, kas isto Dievu nepazīstot. Pamazām angļi, savu labāko ieroču un savas reliģijas pārākuma sajūtas dēļ, sāka indiģus apspiest. Ar laiku tas viņiem izdevās. Tā nu 1676. gadā "svētceļotāji" varēja pateikties savam Dievam, ka tas bija ļāvis viņiem gūt uzvaru pār indiģiem. Tā nebija pateicība par darba augļiem, kā to saprata senie indiāņi un kā to saprotam arī mēs ar saviem pļaujas svētkiem, bet gan par militāro veiksmi politiskās varas nostiprināšanā.

Ar laiku amerikāņu Pateicības dienas jēga mainījās. Kaŗošanu nodeva atmiņas ziņā. Bez tam Pilsoņu kaŗš bija ienesis jaunas ēnas, kas pletās pāri ieroču varai. Vecais, indiģu ierādītais tītars, kļuva par amerikāņu svētku ēdienu. Un mūsu dienās Amerikas prezidents katru gadu piešķir vienam tītarim simbolisku mūža maizi. Mazā wampanoagas cilts saime 1970. gadā Pateicības dienu uzsāka svinēt kā Sēru dienu. Tomēr asais ienaidis ir palicis tikai tur, kur to tieši meklē. Vēstures taisnības apziņa ir palikusi, tikai retais amerikānis mēģinās to grozīt.

Še nu varam jautāt, kā tas attiektos uz mūsu Rīgas 800 gadu svinībām. Vai par šo dienu mums bija sērot, vai to svinēt? Un ja arī mums ienaida asums par krustnešu iebrukumu un mūsu zemes pakļaušanu viņu varai bija zudis, vai mēs gribējam vēstures stāstījumu uzklaut? Mēs zinām, ka Kanadā un Amerikā šie pāri darījumi pēdējā laikā tiek cilāti. Ja sākumā tur uzliesmo vecā naida uguns, tad vēlāk tās pamazām zūd. Kā tas ir pie mums?

Te nu mēs, latvieši, varam palūkoties, ko mēs varam mācīties no tā, kā šis kultūru atšķirības parādās plašajā pasaulē. Vispirms te ir būtiska atšķirība paša pateicības upuŗa gadījumā. Upuris ir tas vērtīgākais, ko cilvēks savai dievībai grib dot. Mēs lasām Bībelē, kādus upuŗus, t. i., dzīvniekus lietoja senos laikos. Mūsu dainiskajās tradīcijās šo pateicību izrāda ar ziediem - rituālajā nozīmē metot ziedu. Šāda veida upuŗēšanu varam vērot arī citur, kā, piemēram, senajās persiešu kultūrās. Līdzīgi dievības godināšanai tiek lietots uguns. Pie tam šajās tradīcijās tiek godāta arī zeme, tās augļi un dzīvnieki, bet ne kā upuŗēšanas objekti. Tomēr ir arī reliģijas, kas saistās ar militāro

varu. Tur tad mēs lasām par cilvēku upurēšanu, pat par reliģijām, kas uz to vien balstījās - kā actekiem, kas ticēja, ka saule vairs nelēkšot, ja tai netikšot upurētas cilvēku sirdis, tas ir, uzvarēto gūstekņu sirdis. Te apzinātā maldā slēpās visa viņu vara. Tāpēc sākumā teicām, ka atšķirīgas sadzīves tradīcijas parādīsies atšķirīgos pateicības veidos.

Kādreiz varēja likties, ka mūsu dienās paši šie pateicības veidi, šis ārējās tradīcijas ar laiku nogludināsies un tā ietekmēs mūsu reliģisko vērtību skatījumu, bet, diemžēl, tas tā nav. Mēs ik vakaru varam to skatīt televīzijas ziņās. Varētu domāt, ka mūsu pašu, t. i., kristīgā kultūra, kur patī dievība simboliski ziedo sevi cilvēces mieram, būtu par pamatu labākiem laikiem, bet tas tā nav. Vēstures ēnas ir par smagām, lai tām varētu vienkārši pārkāpt. Še milzīgu soli ir spēris pāvests. Tomēr ir zināmas cerības - nesen dzirdēju arī mūsu mācītāju nolasot ne tikai luterāņu, bet vairāku citu baznīcu uzaicinājumu meklēt skaidrākus ieskatus mūsdienu traģiskajā krīzē. Varbūt, ka būsīm spējīgi nākt ar jaunu ziedu - savu uzskatu, politiskās morāles, vēstures patiesības ziedu, kas mūsu dienās ir vairāk vajadzīgs kā jebkad. □

Imants Steprāns

+ + + + +

VIEDOKĻI

'STĀJA' MŪSU MĀJĀS

Kad visus pieņēmumus reizē ņem uz striņas, taisnīgie un vajadzīgie var iznākt priekšā un no jauna paši nostiprināties. - George Santayana

The Life of Reason: Reason in Science (1905-06)

Toreiz, nedaudz pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas 1991. gadā, iznāca gaŗākas sarunas ar 'turieniešiem'... mēs jau skaitījamies 'aizjūŗas tautieši', 'rietumnieki', 'bagātie naudas maki', ne vairs padpropagandas 'atlauztais zars', 'kļaida emigranti'... un galvenā līnija gāja tā: mēs - viss nepareizi, vajadzētu darīt to un to; viņi - lieki neklātienes ieteikumi, nepazīstāt šejienes apstākļus.

Savādi pretpoli... šķīta, ka bēdīgos apstākļus pazinām tīri labi, ieteikumiem loģikas netrūka, gribējam tikai labāko. Nesaprotama bija viņpuses neķeršanās pie sadzīves remontiem. Mums, re, bija gatava 'stāja', viņiem - problēmas. Protams, arī viņu atbilde, vai *pieeja* izteica stāju, tikai ne mūsejo. Tie paši apstākļi, tikai dažādas stājas - un sākas 'pareizības' debates. Tas atgādina veco joku: divi lietpratēji aptausta ziloni, katrs no sava gala; viens liecina - *gaŗš un lokans*, otrs - *ciets un apaŗš*. Abiem taisnība.

Tātad, sākuma punkts ir vērojums, *nostāja* (point of view, attitude), *vedoklis*. Viedokļu ir daudz, jo domas vienmēr dalās - kad iet runa par ekonomiju, politiku, sabiedrību utt. Katram būs savējais, daļēji 'pareizs' un 'nepareizs', pilnīgs, nepilnīgs, kā no kuŗas puses tverts. Viedokļu komplektu nevar 'stājas' kārtā uzdiŗot, jo tad iznāks - cik cilvēku, tik stāju. Stājā vajadzētu būt kaut kas... *kopējs*. Paliēkošāks, mudinošs.

Stāja ir... nu, stāja. Paŗsaprotama lieta, it kā nebūtu tur daudz ko analizēt. Tomēr vārdam nav tieŗš pretstatnis angļu valodā... un virkne iespējamu tulkojumu - attulkojumu liek padomāt. Vecā, bieŗā latvieŗu-angļu vārdnīca 'stājai' pieŗķīŗ divi nozīmes. Pirmā: stāja = *bearing*; otra - *poise*. Viss, bet ejot atkal pretējā virzienā paveras plaŗaki horizonti.

Bearing ir, vispirms, izturēšanās, uzveŗšanās, piem., 'kareivīga stāja'. Tālak: izturība un pacietība, gultne, balsts, atbalsta punkts un celtspēja. Vārds ieŗem 'nesēja' nozīmi. Tad navigācija: azimuts, virziens, orientācija, atraŗšanās vietas un stāvokļa noteikšana (*peilējums*); bez precī-

za peilējuma var paklist, nomaldīties, apmulst utt. Aktīvais: *vispusīga* jautājumu aplūkoŗšana, nozīmes meklēŗšana, skaidra attieksme. Un vēl: radiŗšana, dzemdēŗšana, augļu un procentu neŗšana, doŗšana. Pa virsu: devīze (saukļis, ģerbonis). Raiba, simbolu pilna stājas nozīmju parāde!

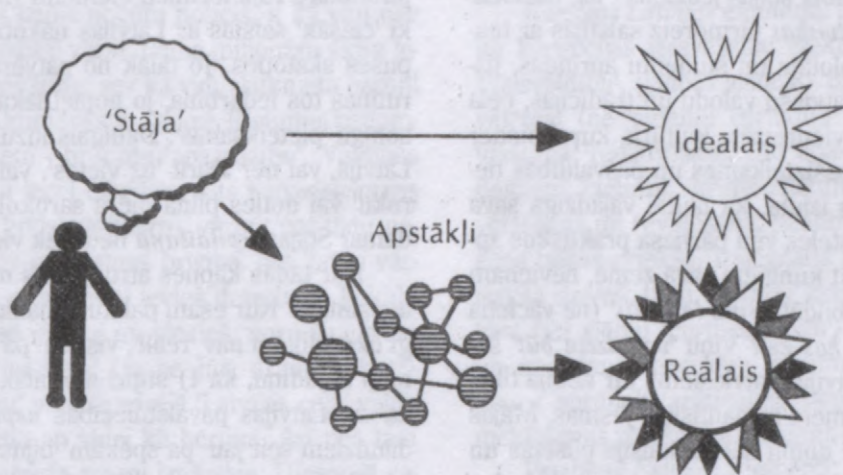
Tāpat ar *poise*. Tā var būt galvas un/vai ķermeŗa turēŗšanas veids (zināmā stāvokļi). Var būt svāŗstīŗšanās, nenoŗsvērtība (*on edge*), līdzsvars, līdzsvaroŗtība (*balance, equilibrium*) - otrā galā svāŗs, smagums, atsvars (*counterweight*) - un iznesība (grūtos apstākļos). Aktīvais: līdzsvaroŗot, vērtēt. Un arī: pacelt meŗšanai (piem., ŗķepu), lidināties (*in mid-air*).

Pilnībā stāja, gribot negribot, iznāk... attapīga, *daudpusīga, dzīva*. Tajā mājo patstāvīgi elementi, noturīgais un arī svāŗstīģais, meklēŗšana, aktīvais - dažādās proporcijās, mainīģā sakāŗtojumā, tēmējumā. 'Pret' un 'par' ko zināma stāja iziet... *ŗodien?* Kādā veidā? Uz kuŗu pusi? Izsmeloŗu atbildi nedos viena plakāta uzsaukums. Neder kliŗejiskas piekabes, piem., nav tāda lieta, kā 'stingra stāja', ir tikai sastingusi domāŗšana, iesaldēti stājas elementi. 'Droŗa' stāja ('netraucē ar faktiem, esmu jau izlēmis') aktuālas problēmas negrib pazīt. No otras puses, mūŗīgi 'lokana stāja' būs tikai fizkultūristiem, jo bez principu mugurkaula stāja nespēŗ saslieties un paliek tikai taktika ('flexibility'). Pārpratumi rodas pa labi, pa kreisi, kad 'stājai' cenŗas pieŗūt noteiktu paskatu. 'Paaudŗu plaisha' paverŗas tad, kad stājā 'vecie' uzsvēŗ noturīģo, kamēr 'jaunie' - meklēŗšanu. Dabiģi... un pretrunīgi. Vēl pretrunīģak: 'stāja' ir arī *pārtraukums* darba gaitā. Piestāja. Pauzīte. Varbūt - pārdomu moments.

Mums 'stājas' jēdziens ir aizģājis tālak. Tajā var just vajadzētu būt pieteikŗšanu. Veidojas pieŗēmuma *programma*, kuŗu atbalsta plaŗākas sabiedrības aprindas. Saka: demokrātiska, liberāla, konzervatīva stāja, politiŗtiju jomā *platforma*, utt.. 'Tipiskas' stājas nesēģi, vai *aizstāvuģi* cenŗas īstenot tās galvenos elementus. Ejot cauri pastāvoŗiem apstākļiem, tos ietekmēģot, 'apstrādāģot', laboģot, tie panāk kaut ko iespēģamu, praktisku, reālu... ar katru soli, cērams, tuvoģoties ideālam gala punktam. Tāda stāja cēli neŗstāv kalna galā. Tai ir *prasības* un tā iesaistās procesos. Bezmēŗķa 'stājai' nav nozīmes, tā ir tikai uzpūģtība svētdienas svāŗkos.

Katra stāja vai programma ir divdabis. Bieŗi dzirdam mudi (piem., 'jāsalabo ŗosejas'), kamēr nepatīkamais (ģā-paaugstina nodokļi) slēģjas aizkulisēs. Stāja nevar būt neitrāla, jo tā piesaka maiģas, vai tām pretoģas. Mēŗķtieciģas vadlīnijas, gandrīģ plāns, izsauc konsekvētu ricību - prasa līdzekļus, paredz sekas. Tāpēc gudrā stājā ietilpina riska aprēķinus: nevis 'par katru cenu', bet... 'vai to varam atļauties', 'vai tas to vērts'? Matemātiķi pazīs formulēģumu 'ja (x), tad prob (y) = (z)'. Ja atkārtoti drāģam pret satiksmi vienvirģiena ielā, nelaimīģa sadursme paredzama katru treŗo reizi. Un tomēr, ja ārkārtas brīdi nepārkāģjam satiksmes likumus, 'nepiespieģam', kritiski ievainoto nogādāsim slimnīcā pāŗāk vēlu... Tātad, nopietna stāja būs atģautīga, līdzsvaroŗta, efektīga, *atbildīga*. 1918. g. 18. novembris bija tāds dziļas atbildības moments. Ćemberlena 'miers mūsu laikos' Mīnchenē bija nodeģvīga, tuvredģīga, 'ģļēva stāja'. Rietumu sabiedroto Austrumeiropas izpārdoŗšana Staļīnam Teheranā un Jaltā - morāls bankrots. Bodiģte.

Pasaules burzmā nedarboģas tikai viena 'stāja', bet valda nemitīga *stāju sacensība*; amerikāģi saka: *ideģu tirģus laukums*. Ar izdeģvīģām cenām un braŗiem sauģķiem pārdeģvģģi cenŗas 'noķert' (arī paķert) pircēģus, kā, piem., politiŗtijas ar kampaņas solijumiem, bet garantijas neizdala - arī 'oficiālam', 'ieteiktam'. *Caveat empor* - pircēģ, uzmanies - brīdināģjums stāv spēķā no seniem laikiem. Reiz nopirkto

nevarēs viegli izmainīt pret jaunu modeli.

Pirmā atkāpe. Uzspiesta *noteikta* 'stāja', kas citas ni-
na, ir fanātiķu ierocis. Tiem *metode* ir viss: ar varu un ter-
roru jālikvidē apstākļus (un cilvēkus), kas pretojas viņu
'vajag būt' sasniegšanai. Jāslēdz 'nodevīgais' tirgus lau-
kums, atļauta tikai viena 'virzoša patiesība'. Tādā 'pārlicē-
bas' garā komunisti 'attaisno' Kambodžas slaktiņus, gula-
gus, Ķīnas 'pārmācīšanas' nometnes. *Nekas nav bista-
māks, kā ideja... kad tā ir vienīgā ideja* (Alain, *Libres-pro-
pos*, 1908-14); 'formulu' mucā iespundētiem baro ar karoti.
Tāpēc demokrātijas *aiestāv* brīvu izteiksmi: arī nepatika-
mam ierāda vietu, to izvelk dienas gaismā, atklātībā. Liku-
mības ietvaros, lai sludina. Informēti klausītāji iedarbinās
salīdzināšanas, vērtēšanas spējas - un pieteiks izvēli. Diez-
gan bēdīgā minorā tāpēc izskan mūsdienai 'noteicēji', kas
citu stājas nomelno un *uzstājas* kā vienīgie... 'zinātāji'.

Orieta paruna māca: uzklausi runas viru, bet ievēro -
kur viņš pakāpies. Ar pieminekļu spridzināšanu un mino-
ritātēm uzspiesto 'piederības zīmju' valkāšanu - gluži kā
fašistu Vācijā - jaunus 'cieņas kalngalus tagad ieņēms
Talibana 'patiesības' monopols...

Otrā atkāpe. Kāpēc 'stāja' vajadzīga? Dzirdam: 'lieci
mierā, nav laika, vienalga, gan būs'. Bīklums, inerce, nei-
tralitāte, *neiesaistīšanās*... un pa virsu vēl 'gudra' muldēša-
na. Ja paļaujas uz citu labiem darbiem, iznāk ērta, neatbil-
dīga 'plostošana pa straumi'. Un kādu laiku - izdevīgi vien
tā. Bet 'pasažieri', kas savu 'vajag būt' neliek pie stūres,
uzdod tiesības sūdzēties par avārijām un nepatikamu gala
punktu. Tiem būs 'tāda valdība, kādu pelnījuši'. Arī Latvi-
jā.

Turklāt, *apstākļi mainās* - un ne konkurējošo stāju ie-
tekmē vien. Tos otrādi apsviež politisku bloku saistības,
technologija, kaņi. Labākā izglītība, ilgāks mūžs, 'etnis-
kums', piesārpošana, svaidīga ekonomija - daudz kas pār-
veido prasības, cerības. Radikālie 'puķu bērni' ir tagad no-
brieduši 'kapitālisti'. Cilvēki mainās, mainās sabiedrība un
attiecības. Apstākļi nekad neatgriežas tādi, kādi reiz bija.

Idejas vairs nedebatē un nenosprauž sengrieķu ago-
rās, Romas senātā, inkvizīcijas kambaņos, viduslaikmeta
gildēs, feodalisma galmos, revolucionāru mitiņos. Nedērē-
ja Marksa primitīvā 'kapitāla' analīze, pievilī 'plēsonīgā ka-
pitālisma' solījumi. Padomijas brutālo 'eksperimentu'
bankrotēja nemainīga stāja, asiņaina ietiepība. Kapitālisms
lidzīgu kļūdu atkārtu ar apgalvojumu, ka nauda un peļņa
ir - viss. 'Trešā ceļa' meklētāji, kuņu centieni ir tik nepati-
kami ideologiem, atkāpjas no galējībām un pa solim pacie-
tīgi veido kaut ko.... mazliet cilvēciskāku. Protams, arī tā-
du pieeju var apstrīdēt. *Katru pieeju vajaga izdebatēt un
apsvērt.*

Mainās apstākļi, *jāmainās stājas elementiem*. Mainās
tie, no jauna (uz citu pusi) *jāmaina apstākļus*. Tādai deļai
gala nav, jo 'ideālais' līdz šim nav gatavs no gaisa nokritis.
Tāpēc mainīgā vidē katrai stājai ir savs ziedonis un ru-
dens, sējas un plaujas laiks, sava vēsture. Kāds šodien ir

nacionālisms? Kā tagad lai saprot *neatkarības* apmērus?
Atbildes nebūs vairs tās, kas derēja pagājušā gadu simtā.
Mēs dzīvojam elektroniskā 'globālā sādžā', savienotu tir-
gus laukumu, izmaināmu valūtu un pretrunīgu vērtību ie-
tekmē. Tāda dzīve ir tiešāka, ātrāka - momentā ierodas at-
tāli priekš un nelaimes, it kā viss risinātos kaimiņos - bet
arī sarežģītāka, prasīgāka, nervozāka. 'Saspiesti' attālumi,
bet nav pagarināts laiks. Drizāk to nemitīgi piesātina
'jaunumi'. Varbūt viens par otru vairāk 'zinām', bet pārāk
daudz zināt negribam - jo zināšanai līdz kā nepatikams ra-
dinieks nāk... atbildība. Mēs esam 'tuvāki', bet reizē mek-
lējam izolāciju. Esam 'savienoti', bet nospraužam atstar-
pes. Dzīvojam vienā 'sādžā', bet tajā arvien meklējam savu
drošo un pazīstamo ielu. Par spīti visam, mēs gribam
būt... *mēs*. Arī tad - nerimst debates par to, kas 'mēs' isti
esam. Un... kuņi no mums ir tie 'istie'.

* * *

Un tā, apskrējuši iespējamus, mainīgus stājas elemen-
tus, apskatījuši vienkāršu iedarbības modeli, prātā paturot
galējības un pretrunas, ievērojot svārstīgus apstākļus...
ekspozītu rindā pienākam pie mūsu *nacionālās stājas*
(NS). Spēcīga, bieži dzirdēta vārdu kombinācija. Tā no-
teikti izsauc kaut ko vērtīgu, ievērojamu. Bet... ko? Un -
vai vienmēr to pašu?

Saka, ka NS nav nekā vairāk, kā tautas it kā 'spilgtā-
kās' *raksturīpašības*. Tādā garā iri būtu pļēguri, dziedoņi
un teroristi, francūži - iedomīgi, nepieklājīgi izēdēji, itāļi -
viltīgi mafiozi, židi - šmaucēji un intriganti, vācieši - fašisti
un kaņa noziedznieki, krievi - stulbi alkoholiķi, letiņi - 'ma-
za, zaglīga tauta pie Baltijas jūras'. Izdevīgi citus 'iebāzt
stereotipos', nepatikami, kad līdzīgā veidā notēlo mūs. Ja
apstājamies... skaidrs: vispārīnājumi apvairina. Nevar pār-
spilētās, izdomātas cilvēku īpašības saspiest 'stājā' un to
kā pastētsmēri uztriept vērtējuma kumosam. Novērojums
stāju nepadaris pazīstamu, 'sagremojamu'. To *sapratis 'no
iekšpusēs' tie, kas to veido*. Tātad: kādus *elementus* 'stājai'
pienes 'nacionālais'? Kādus noraida, izslēdz?

Latviešu vārdu krājumi un enciklopēdijas mūsu NS
nepiemin. Vai pēdējo 50 gadu laikā izdevēji NS parādību
nav manījuši? Nav sastapuši NS izpausmes? Varbūt tieši
otrādi: manījuši un sastapuši gan, bet pārāk bieži stipri
pretrunīgos nozīmējumos. Un izšķirušies: lai paliek 'tau-
tas meldija'... jo vienmēr būs aprindas, kuņas *savam* vie-
doklim (un rīcībai) pielako NS ģērboni - un gatavs. Par
'citu' nav ko runāt, par 'citiem' - tikai sliktu (Tas attiecas
uz trimdu/diasporu; padomijā viss 'nacionālais' bija izkau-
jams, lai panāktu līdz nabadzības pamatiem nolīdzinātu
'tautu brālību'... kuņā krievi tomēr pacentās tēlot 'vecākā
brāļa' lomu.)

Vācijas prezidents Johannes Rau: "Es nekad negribu
būt nacionālists, bet gribu gan būt patriots. Patriots mīl
savu tēvzemi. Nacionālists nopeļ *citu* tēvzemes." Tādā zi-
mē... *nacionālais kopstājai neko pozitīvu nepienes*. No citu
'mīnusiem' nevar sastādīt mūsu 'plusus'.

Neaizmirsīsim, ka mums stājas jēdziens - na 'nacionālas', bet izteikti, topoši *latviskas* pirmoreiz saistījās ar tautas *atmodu*, izpaudās skolotāju un studentu aprindās, pamatos lika un *aizstāvēja* latviešu valodu un tradīcijas, cēla apziņu, ka esam tauta ar vienreizēju kultūru, kurai pieder dabīgas, nenoliedzamas pašizteiksmes un pašvaldības tiesības. *Jaunlatvieši* kaulos izjuta, ka tautai vajadzīga sava valsts. Zemapziņas dzirksteles viņi pārnesa praktiskos apsvērumos: *latviešiem* jābūt kungiem savā zemē, nevienam citam. Viņi nekaunējās atbildēt '*esmu latvietis*' (ne vācietis vai krievs), kad prasīja - *kas esi?* Viņu '*vajadzētu būt*' šodien mēs saprastu kā "Latviju - latviešiem", tur nebija tikai jautas dziesmiņas un laikmeta romantiskās jūsmas. Mājās pārņakuši, viņi 'bīstamas' domu sēklas kaisīja pilsētās un laukos, baznīcās, sanāksmēs, privātās sarunās, ievadrakstos un dzejoļos. Viņi bija 'stājas ieņemti', pārliecināti *missionāri*. Nedaudz vēlāk, kad Latvijas neatkarību bija jāizcīna ar ieročiem, jaunas skolotāju un studentu paaudzes kā pirmās *stājas* ierindā. Neatkarības iegūšanas, *aizstāvēšanas* un atgūšanas loks noslēdzās 1991. gadā ar otru *atmodu*, kad jau vesela tauta *sstāvēja* barikādēs.

Tajā spēcīgākais ir tāds *audzinošais, gatavojošais. Aizkustinošais un izkustinošais*. Ne vien 'kas mēs esam', 'gribam būt', bet arī mīlestības un drosmes pilns 'te mēs esam, darīsim'. Pēc pakāvēšanās pie 'vajadzētu' - iziešana priekšzīmēs un paraugos. Ideāls un aktīvais roku rokā.

Patiesas stājas pamatos ir tāda sareizināta *mīlestība*. Tas nozīmē, ka *latviskas* vai 'nacionālas' stājas pamatos jābūt tēvzemes mīlestībai. Un, kā dziesmā mudināts, to ir *jāparāda ar darbiem*. Vēlreiz Johannes Rau: "*Nevar lepoties ar to, ko pats nav panācis. Cilvēks var būt priecīgs un pateicīgs, ka ir vācietis (tāpat latvietis - JM). Bet, manu prāt, ne lepns.*" Patiesi lepnums izaugs no *paveiktā*. No darba tikuma. Nevis no iemantotā. Un tālāk - izmantotā, izstādītā.

Izbeigsim mētāties ar mistiskiem, nenoprecizētiem *NS* variantiem un prasīsim atklāti - ko isti *darām* Latvijas labā? Ko *vajag* darīt? Ko *varam*? Laipni lūdzu, nākat ar gudrākiem modeļiem... bet viens tāds ir 'saistību

piramīda'. Tajā iezīmēti elementi (līmeņi), kas pakāpeniski 'ciešāk' saistās ar Latvijas nākotnes veidošanu - no ārpusē skatoties. Jo tālāk no patvēruma zemes dzīves un rutīnas tos iedarbina, jo nopietnāka (saistošāka) būs personīga 'pieteikšanās'. Dabīgais lūzuma punkts: atgriezies Latvijā, vai ne? Darīt 'uz vietas', vai 'no tālienes'? 'Sniegt roku' vai doties pilna mēra sarokojumā, lai nāk kas nākdams? Stājas *izpildīšana* neuzliek vieglas izvēles.

Kur tādās kāpnēs atrodamies mēs katrs? Cik tālu pakāpsimies? Kur esam palikuši, paliksim? Min, ka tamlīdzīgi uzstādījumi nav 'reāli', visiem 'pa spēkam' - bet es pazemīgi atgādinu, ka 1) stipri nereālāk izskan *NS* 'sludināšana' no Latvijas pavalstniecības *nepieprasītāju* rindām; 2) daudziem šeit jau 'pa spēkam' bijusi plaša palīdzība Latvijai; 3) aktīvi diasporas 'interesu loki' sameklē personīgas, profesionālas un sabiedriskas saites ar Latvijas cilvēkiem, iestādēm; 4) veselīgas trimdas tradīcijas, piem., 3x3 noņemnes, iesakņojas Latvijā; un 5) ir gaišs cilvēks, kas uzrādītās kāpnēs (par spīti kritikai un šķēršļiem) izgājis, atzīmēs pelnījis pieciniekus un šodien labu daru no pašas 'špicēs': mūsu prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Tāda ir nepārprotama priekšzīme, un tāda ir stāja. Retais tik augstu pakāpsies - bet vērtīgai stājai (vienalga kur) piemīt magnetisks 'pulcinošs spēks', kas pievelk domu biedrus. Paliug. *Aizstāvjus*.

'Stājmuldētāji' grib uztipt vienu šauru versiju, bet stipri dziļāka būs tā, kurā vairākums labprāt instinktīvi sauks - *mūsu*. Tautas 'otra atmoda' atkal no jauna, varbūt pēdējo un liktenīgo reizi, galvenokārt, Latvijā, bet arī diasporā, saistās ne tik daudz ar 'ārējo', kā ar cilvēka 'iekšējo' atbrīvošanu. Ar patiesu vērtību izcelšanu un aizstāvēšanu, pelavu un dražu novākšanu. Tātad: ar moderna un tomēr tradicionāla jaunlatviešu pulka iesaukšanu. Tādā gājienā - *uz latvisku Latviju* - ir nepieciešama katra brīva dvēsele, nebrīvo apgaismošana, atbrīvošana. Lai kā mainās apstākļi, taisnīgas stājas elementiem savu darbību ir jāturpina.

Mēs esam maza un apdraudēta tauta, bet tāpēc arī būsim ciešāk saliedēta (Tāpēc arī domstarpības iznāk asākas, ne tik viegli izkļaidējamas). Latvijas labā strādāsim ar *vienu prātu*, ar saprātu un ar pazemību. Gala mērķis nav 'ko es gribu' vai 'kā man patīk', bet veselīgas un stipras Latvijas nodošana nākamām paaudzēm... lai tās var droši pieteikt *savu* izvēli, iet savu nākotnes ceļu un tad lepoties ar saviem sasniegumiem.

Trešā atkāpe. Latvijai ir jāmil bez priekšnoteikumiem. Lai kādas saceltos iekšējās debātes, lai kādi sarīvētos strīdi, lai kā viens otram cenšas ieborēt 'pareizību', pārņemt 'nepareizību' (it kā 'zinot' vienu laimes atslēgu, paredzot vienu drošu un izdevīgu ceļu)... galvenais bija, ir un būs mūsu tauta un mūsu valsts. Bez 'elpas un telpas', bez savas valodas un kultūras, mēs pazūdam. Kaimiņos sabozies zobus griež ar pretenzijām piepūtītais naidnieks, kas savus bīstamos mērķus nav uzdevis. Tam mēs esam tikai... 'pierože', 'zaudētais'. *Nost to*, ko svešais vēlas - mums ir sava vēlme.

Kāda tā būs?

Ja politiķis miņājas, pūš burbuļus, sola 'vistu katrā pannā' - fui! Ejat tālāk. Ja bieži izmet frazi 'mums visiem', baidāties 'rikotāju' (un 'domu biedru'), kas darbus nedaris, bet rezultātus izmantos. Ja dzirdat 'vajadzētu' un vispārības, prasat - *ko īsti?* Ja uzmācas 'plānveidīgais', lai plānus ceļ galdā. Ja runā par 'sadali', vaicāriet - kā būs ar ražošanu? Ja uzsvērti 'pienākumi', noskaidrojiet, kāda būs uzdevēju atbildība. *Caveat emptor*. Un ja smird no izlaušanās, ņemsim atkal rokā vecu labo mēslu dakšu.

NS elementiem jādod drošu mājvietu - lai tie var iesakņoties un augt. Kas to dos? Nokratīti okupanti, bet viņu līdzskrējēji gozas sabiedrībā, turas posteņos, mistro

'politiku'... it kā nekas jauns nebūtu noticis, it kā viņi nav kalpojuši brutālai un svešai varai. Jauna miljonāru šķira lepojas ar izlaupījuma bagātību, sev kā viduslaikmeta baroni nodrošina parocīgu likumdošanu, noirē Rietumu padomdevējus un pasākumiem - bruņotu 'apsardzību'. Valdībās un birokratijā ievēl un ieceļ cilvēkus, kas nepazīst 'mans gods ir manas tautas gods' standartu, varbūt pat tādu nespēj iedomāties. Pastāv izteiksmes brīvība, bet 'brīvo vārdu' uzpērk, patapības mentalitāti ievieš draudi un kukuļi. 'Tā ir'. Tādas parādības pieļauj un piecieš, normāli cilvēki parausta plecus - ko nu mēs? (Ja ne Jūs, draugi... kas?) Pirmo trimdas 'politiku' vilni toreizējā 'Latvijas ceļš' valdība izmantoja un apveda ap stūri kā bērņus. Arī pēc tam viens otrs 'imports' paguvīs smagi izgāzties. Diasporā saziēdotā nauda atjauno pieminekļus... kuņģus, acimredzot, uz vietas nevēlas, vai nespēj atjaunot. Palīdzam... bet cik vien iespējams tiešā ceļā, 'iestādes' apejot. Un tā tālāk. Redzat, apstākļus 'pazīstam' tīri labi... un tie nav spožākie, vienalga, no kuņas puses tverti. Tos ir stipri jāmaina - jo 'nacionālais' vienmēr uzstāda neērtu pamatjautājumu: *kādu Latviju?*

Turpat 50 gadus atcirtām: *brīvu!* Visi izmestie šķēpi tēmējās uz vienu mērķi: *neatkarības atjaunošanu*. Jā, centāmie saglabāt latvisko kā trimdā, tā Latvijā - citādi 'pastāvēšanai' un brīvībai nebūtu nozīmes. Un ja šķēpus laužām par to, kas ir 'latvisks', kas ne... un labi, ka neaizmirstam kultūras attīrīšanu šodien. Kā patvēruma zemēs pielīpušo, tā krievu ievazāto un uzspiesto vajadzēs pakāpeniski un pacietīgi noberzt. To prasa vienkārša pašcieņa un vienreizējas latviskas identitātes atjaunošana, pieteikšana pasaules tautu saimē. Bet... tas zināmā mērā 'pret' elements. Kāds tagad būs mūsu 'par'? Labi, 'gribam to, kas ir mūsu, bet tas nebūs tas 'mūsu', kas bija - jāveido tas 'mūsu', kas būs. Ar kādiem jauniem panākumiem leposimies mēs?

Mēs gribam drošu, 'kārtīgu', veselīgu, labklājīgu, latvisku Latviju. Pavisam vienkārši, neko vairāk..., bet arī neko mazāk, ierobežotu, nekādas žēlastības pabiras. Lai velns parauj 'iebildumus' un kaimiņu 'intereses!' Tāpat, kā jebkuņas citas demokrātiskas valsts pilsoņiem un labvēļiem, mums pieder neapstrīdamas tiesības 'savējo' veidot gaišu, tīru, godīgu, raženu. Ne tikai vienai 'šķirai' vai ērti iegrozītam sabiedrības slānim par labu un ar mājieni 'trimdišiem', kas atprasa nozagto un dodas jaunās saistībās, bet katram latvietim, it īpaši jaunām paaudzēm, lai būtu tāda vide, tādas mājas... citādi nevarēs izraisīties dotības, neuzplauks nospītais potenciāls, nevaldis saskaņa, neiestāsies 'esam kungī savās mājās' gaisotne, nevairosies savstarpēja uzticība, nepiepildīsies neatkarības atgūšanas galvenais. NS elementiem un stājai kopsummā ir mudinošs uzdevums: ar katru redzamu soli nest *cerību*. Ne vairs Guņāra Priedes priekšnojautas, eventuēlo 'būs', bet, re, *tā* būs. Tādā veidā, tādā virzienā. Pacietīgi 'apstrādājot' apstākļus, ar katru 'reālu' soli tuvāk un tuvāk ideālam. Te būs daži:

Drošas Latvijas elementi: vieta NATO un ES ierindās; cieša sadarbība Baltijā, Skandināvijas lokā; spēcīgākas, krietnākas bruņoto spēku un policijas vienības; jūtama 'nepilsoņu' kontrole (un stripa pāri viņu centieniem tikt 'Eiropas pilsoņu' kārtā bez Latvijas pasēs); slēgta Austrumu robeža; aktīva krievu melu un pretenziju atspēkošana (ne tikai ANO, ES un citos forumos, tiklos, konferencēs, bet arī uz vietas - presē un sabiedrībā - katrā valstī un starptautiskā organizācijā, kur darbojas reizēm apbrīnojami inerti Latvijas diplomātiskais dienests); neatlaidīga Latvijas interešu paušana un aizstāvēšana, pieaicinot diasporas lietpratēju un organizāciju palīdzību, izmantojot pieredzi, kontaktus.

Kārtīgas Latvijas elementi: mafijas apkaņošana; nežēlīga korupcijas izravēšana; efektīga likumība; birokratijas ('pašvaldību', padoto iestāžu) izretināšana un pakļaušana vēlētajū (ne 'zināmu aprindu') kontrolei; izlaupītā valsts īpašuma 'repatriēšana'; no apakšas līdz augšai - masīva tieslietu, cietumu, krimināllikumu, atbildīgā personāla izvērtēšana un revidēšana; padomijas laiku 'atbildīgo' saukšana tiesas priekšā, izslēgšana no 'posteņiem' un sabiedriskās dzīves; tādu aprindu īpašumu un 'pēkšņas bagātības' (arī slēptu 'partijas fondu') atklāšana, konfiscēšana un nodošana represēto, izsūtīto un citu bij. padrežīma upuņu aprūpei; 'aziltiesību' noņemšana tiem, kas no izmeklēšanas paslēpušies Saeimā un pašvaldībās.

Veselīgas Latvijas elementi: atsārpošana; krievu sisto rētu sadziedēšana (vidē, parašās, valodā); veselības pakalpojumu garantijas un nostiprināšana; izglītības sistēmas uzlabošana, modernizēšana; pieklājīgas skolotāju algas un mācības spēku kompetenču pārbaude; istas politpartijas (kliķu un klubīņu vietā), 1922. g. Satversmes revīzija; plaša pilsonības pienākumu apmācīšana, sākot ar skolu audzēkņiem; vienādas tiesības visiem pilsoņiem, bez izņēmumiem, 'speciālām privilēģijām'; pienācīga, izjusta, godīga bāreņu, pensionāru aprūpe; dikdieņu izmešana no neapmaksātām dzīves vietām, tādu īpašumu remonts; aktīva izsūtīto, bēgļu un emigrantu repatriēšana, jauniesaišīšana sabiedrībā.

Labklājīgas Latvijas elementi: stabila valūta; pilna mēra nodokļu un muitas likmju iekasēšana; retroaktīva un tekoša 'privatizācijas' pārbaude, laupījumu atpakaļņemšana; 'ārpusē' ieguldījumu veicināšana, bet ar noteiktu peļņas procentu 'palikšanu' Latvijā; drošas investīciju un kapitāla formēšanas iestādes, pieejamas katram latvietim; nodokļu atlaides un mudinājumi par labu mazu pasākumu, 'ģimenes firmu', jaunu veikalū, tūrisma veidošanai; pilnīga 'transita' kontrole, muitošana; stratēģiski tēmēti ieguldījumi pētniecībā, tehnoloģijā, veikalū vadībā, jaunas lietpratēju paaudzes audzināšanā; infrastruktūras - ceļu, ostu, lidlauku, tālruņu tīklu, strāvas piegādes, transporta strauja uzlabošana; nekādas īpašas priekšrocības importiem, bet pilna mēra atbalsts lauku un jūras ražai, lauksaimniecībai - tā, lai Latvija ne vien spētu 'sevi paēdināt', bet arī veiksmīgi sacensties eksporta tirgos; lai 'valsts plāns' sociski nesaka 'ko darīt', bet lai visiem paveļ vienlīdzīgas iespējas darīt.

Latviskās Latvijas elementi: zināms, nelokāms, praktisks vienas valodas likums; pakāpeniska valodas attīrīšana - i no ievazātā krievu, i pielīpušā Rietumu šablona; visa klaji padomiskā nolikšana zināmā vietā, 'uzvaras' pieminējumus ieskaitot; pienācīga, valdības atbalstīta mūsu tautas likteņgaitu izklāstīšana un pieminēšana ne tikai akmeņos, bet arī skolās, mūzejos, sariņojumos un katrā vietā, kur esam piedzīvojuši dienas baltas un nebaltas; tāda tūrisma un diplomātijas politika, kas izceļ mūsu tautas vienreizējo, pasargājamo, apdraudēto un... aizstāvējamo; diasporas latviešu kultūras un vērtību pārņemšana Latvijā, apvienošana vienā dzīvā mantojumā; bezgala lepnums, ka atkal varam strādāt kopā - kā jaunlatvieši; lai vairojas sajūta, ka Latvija nav nekāda 'transita', 'piestatnes' vai 'pagaidu' vieta, bet paliekoša, sikssta un dziļi latviska valsts.

Nav 'sudraba lodes', kas visas problēmas uzreiz novāks ar vienu maģisku 'šāvieni'. Ir tikai darbs un atbildība. Soli pa solim, no viena joma otrā, mijiedarbē jāmaina apstākļi. Darīsim to ar uzmanību un skepsi, jo *skepse nestāv zem zināšanas, bet virs tās* (Alain, op. cit.). Ja kāds Latvijas valsts likumprojekts nekalpo NS mērķiem, ja neveicina NS elementu istenošanu, to ir jāstripo. Nav vajadzīgs. Ja kāda PBLA vai atsevišķas ārzemju organizācijas 'akcija' nedarbojas par labu NS, velti tērēt līdzekļus un

teikt - 'kaut ko darām'. T. s., 'ārzemju nodeva' nevar aizpildīt Latvijas budžeta robus, tā arī nav nekāda 'sirdsapziņas nauda' un diasporas norieta posmā varam, 'atļauties' arvien mazāk. Mums nav piešķirts neierobežots laiks, nav doti neizsmejami līdzekļi, nevajag pieciest nenozīmīgus pasākumus. No abām pusēm ir jārikojas *trāpīgi*. Ar naglām.

Gudra un saskaņota NS prātis iekustināt 'motorus' - kultūrālus, ekonomiskus, politiskus - tā, lai tie nes labvēlīgus *ilgtermiņa* rezultātus. Katrs jauns strāvas pienesums, lai cik siks, šķietami nenozīmīgs... paaugstina spriegumu, vairo jaudu, paātrina enerģijas piegādi. Katra laba doma, katrs teicami paveikts darba gabals - kā iedegta lampiņa - liecina, ka *varam*. Neķepurosimies tik sirdīgi ar 'pamācīšanu' - pamācības atliku likām nāks no pieredzes, bet - *darīsim*. Darīsim kopā. *Neniekosimies ar nacionālo stāju*.

Tādā zīmē... vai NS - *šodien* - var pastāvēt kā tukša runāšana? Nē, tie laiki ir cauri. Svarīgi būs konkrēti stājas elementi, ne devīzes un runas vīri. Vai NS drikst izmantot kā savtīgu 'nepareizi domājošu' apdauzišanas, kritikas nospiešanas instrumentu? Ari ne. Autoritāru režimu pēcgaršu - kā diasporā, tā Latvijā - jāizskalo ar Piebalgas tumšo un spēcīgo *Sātanu*. Ar jaunu un rūgstošu malkojumu. Varbūt NS nozīme daudziem vēl turas pie nostalgiska 'vajadzētu būt' (tā, kā reiz 'pirmajā republikā')... Labi, daudz kas Latvijā nav patīkams - bet lai sirsnīgs 'vajadzētu būt' skatās nākotnē, ne pagātnē. Tajā atgriezties nevaram. Pārcelsim tās labākos elementus jaunā laikmetā un nesisim tos uz priekšu. Vai NS, arvien, piesaka 'stingras' attieksmes un prasības, kuņas jāievēro 'ārzemniekiem', kad iet runa ar (un par) Latvijas valdību, iestādēm, apstākļiem, pilsoņiem? Nav vajadzīga tāda 'pozīcija'. Attieksmes mums, diasporā, var būt tikai palīdzīgas un Latvijas galā... pieņemamas, *ja mums ir vieni un tie paši mērķi*. Tātad - kas? Pamatpieņēmumu komplekts, kas nepieciešams visiem Latvijas pilsoņiem, tāpat 'aktīviem ārzemniekiem'? Absolūti. Priekšzīme, kas parāda un ceļ vērtīgo? Absolūti. Konkrēts plāns un programma, kas mērķtiecīgi maina un mainīs apstākļus? Absolūti.

Ojārs Kalniņš, bijušais Latvijas vēstnieks Vašingtonā, ir apgalvojis, ka "The Latvians who live in in the West or write letters on the Internet do not speak for the Latvians who live in Latvia." Dabīgi. Ari otrādi. Bet kam tāda šķirošana vajadzīga? Pēdējo 10 gadu laikā to mistisko ziloni - viens otru un apstākļus - esam aptaustījuši no visām pusēm. Galu galā, 'stāju' nenoteiks *vieta*, kuņā momentā stāvam, bet - *kā* stāvam katrā vietā. Un visur ir jāstāv tā, lai taisnīgie pieņēmumi var iznākt priekšā un nostiprināties. Tas un tikai tas ir NS uzdevums.

Rīgas 'oficālo' 800 un Latvijas neatkarības atjaunošanas 10 gadu svinību atspulgos lai mūs iepriecina tautas teikā pamatota atziņa, ka ne viena, ne otra - mūsu sirmā galvas pilsēta un jaunā brīvalsts - nav 'gatava'. Abās daudz ko vēl ir jāveido. Un veidotāji atkal esam - mēs.

Reiz paredzēta pasnieguma piezīmes beidzot sakopojis

Juris Mazutis,
Otavā

+++++

KURP MĒS EJAM?

Šādas pārdomas mani pārņēma pēc pēdējā laika diskusijām par Okupācijas muzeja un Kārlim Ulmanim veltītā pieminekļa atrašanās vietu. Vairāku gadu garumā presē nemitīgi parādījās raksti par Okupācijas muzeja "briesmīgo izskatu, kas bojā Vecrīgas panorāmu", bieži pat likās, ka atsevišķi žurnālisti speciāli mēģina visiem spēkiem atbalstīt to domnieku un architektu uzskatus, kuņiem gan

politiskās, gan varbūt personīgās ieinteresētības dēļ tā nepatik šis muzejs, kas apmeklētājiem atgādina par mūsu tautas ciešanām baigajos okupācijas gados, kad gandrīz katra ģimene tiešā vai netiešā veidā cieta no padomju režīma. Par muzeja ēkas likvidēšanas iemesliem tika un tiek izvirzītas dažādas versijas: ēka padomju laikos esot bijusi Sarkano strēlnieku muzejs, tā esot tumša un nepatīkama, Turklāt tas esot sabiedrisks pasākums, un līdzīgi "Joti svarīgi argumenti". Vairāk gan liekas, ka muzejs kādam traucē pārdot dārgo pilsētas zemi, lai šeit uzceltu kārtējo lielveikalu vai vecpilsētas statusam neatbilstošu celtni, kā tas jau noticis pie universālveikala "Centrs" un būvējot apakšzemes garāžu pie Jēkaba kazarmām, tā iznīcinot vēl vienu pilsētas zaļo stūrīti. Bija pat ieteikumi muzeju pārcelt uz Arkādijas parka teritoriju, prom no pilsētas centra, vienuvietā vietā, netālu un padomijas kaņavīriem veltītā pieminekļa, kas paceļas liels un varens Uzvaras laukumā, kur bieži pulcējas Latvijai naidīgu cilvēku bari, nesodīti izsaucot apvainojošus saukļus mūsu tautai un valdībai. Mūsu Krievijas plašumos bojā gājušo un represēto cilvēku piemiņai pēc 10 gadu gaidīšanas, beidzot tika izveidots neliels un neizteiksmīgs piemineklis un pēc domnieku un "tautas" vēlēšanās novietots pilsētas nomalē, izcili vienuvietā un pamestā vietā, starp rūpnieciskām celtnēm un ģimenes dārziņiem. Šaubos, vai šeit brauks ārzemju delgācijas un tūristu grupas, jo būs taču kauns (ja dažiem atbildīgiem darbiniekiem tas vispār vēl ir) rādīt kā mēs "cienam" savu traģisko vēsturi. Laikam, esam vienīgā valsts pasaulē, kur tā izturās pret savu mocekļu piemiņu. Ebreju tauta, lai godinātu holokausta bojā gājušos, Raudu mūrī Izraelā gan atrada goda vietu. Nesaprotama ir valdības nostāja, ja Okupācijas muzejs vēl arvien ir sabiedriska muzeja statusā, nedot tam valsts atbalstu. Tas mūsu valstij godu nedara un liecina par to domāšanas veidu, kāds vēl arvien valda starp atbildīgajiem darbiniekiem un arī daļā jaunatnes, kas ar Mākslas akadēmijas vadības darbiniekiem tā varēja izpirgāties par bijušo Valsts prezidentu Kārli Ulmani, kas piedalījās Latvijas valsts atjaunošanā, daudz laba darijis valsts labā un gājis bojā izsūtījumā, izturot pazemojumus, badu un sāpes par savas valsts likteni. Daudziem Latvijas patriotiem un normāli domājošiem cilvēkiem bija liels šoks, uzzinot par Mākslas akadēmijas rīkoto izstādi ar cēlo nosaukumu "Ulmanis mūsu sirdis". Ja šo jauno cilvēku sirdis Ulmanis ir tikai margarīnā veidots tēls, kuņ katrs, kas vēlas, pie šņabja glāzes (izstādes viesi kādu brīdi esot cienāti ar šņabi) var uzsmērēt uz maizes un apēst, tad tas liecina par to, ka šīni cienījamā mācību iestādē, kur audzina jaunos māksliniekus, no kuņiem talantīgākie nākotnē virzīs arī sabiedrisko domu, netiek pievērsta uzmanība vēstures mācīšanai, cieņas ieaudzināšanā pret līdzcīvēkiem. Vājš arguments šādām izdarībām ir tas, ka izstāde esot veidota "kā alternatīva jau notikušajam valstsvīra pieminekļu konkursam" (*Diena, 2001. g. 26. oktobris, 14. lpp.*), ka tas esot tikai joks, un vēl jo traģiskāk, ka tā veidota par godu Mākslas akadēmijas 80 gadu jubilejai. Interesanti, kā uz to skatītos V. Purvītis, I. Svemps un citi mūsu slavenie mākslinieki? Diemžēl, arī dažas augsti stāvošas un sabiedrībā labi pazīstamas personas vienā balsī apgalvo, ka tēlnieka U. Kurzemnieka Zemnieku savienības konkursā uzvarējušais pieminekļa mets "Ulmanis rudzu laukā" esot padomju reālisma garā veidots un šodienas skatījumā neesot pieņemams. Vai tiešām bijušā Valsts prezidenta tēlu vajadzētu kariķēt un veidot kaut ko līdzīgu esošam Represēto piemineklim, to uzstādot kādā pilsētas nomalē, vai, labākā gadījumā, viņa dzimtajās mājās "Pikšās" (pēc iespējas tālāk no Rīgas), kā to iesaka grupa pazīstamu mākslinieču. Pret Kārļa Ulmaņa pieminekļa uzstādīšanu iepretim Rīgas domes ēkai iestājas arī daži Rīgas

domes vadošie darbinieki un mūsu tagadējais ārlietu ministrs I. Bērziņš. Kādēļ?

Esmu bieži domājis par to, kāpēc vienā sabiedrības daļā ir tāda savas pagātnes, latviskuma un savas tautas labāko pārstāvju noliegšana. Vai tā ir audzināšana ģimenē, vēstures nezināšana, nedomāšana, kas vedina akli sekot visam tam, ko iesaka ārzemju "konsultanti", kas bariem brauc mācīt to, kā latviešiem vajadzētu dzīvot? Jau ilgu gadu pētot Mežaparka vēsturi un veidojot bibliografiju, zinu cik bagāts ir izziņas materiāls par Latvijas vēsturi ir atrodamas mūsu arhīvos un bibliotēkās. Vajaga tikai vēlēšanos palasīt un pārdomāt. Man ir liels prieks par mūsu jauniešiem no apvienības "Visu Latvijai!", kas izteica savu negatīvo attieksmi pret Mākslas akadēmijas studentu "jociņiem", un ceru, ka Rīgas domes neseno pieņemtais lēmums pagaidām nenojaukt Okupācijas mūzeja ēku, būs ilglaicīgs, jo mēs visi zinām, cik bieži Rīgā tiek mainīti svarīgi lēmumi. □

Saulcerīte Neilande,
Mežaparkā, Rīgā

+ + + + +

TIEM - DZEJNIEKIEM

Kur ir tie dzejnieki, kas kādreiz
Par latvju zili Kremlid dziedāja;
Par Staļintēvu, gudro korifeju,
Un sārtām rozēm Strēlnieklaukumā?
Ne taures dzird, ne bungas, zvanus,
Ne karogs atraisījies vējos skrej.
Tak, laikam, vēl ir šaubas dziļas,
Vai gvardus slavēt, Leģionu pelt.

Ak, nometiet to veco baiļu slogu
Un ļaujiet sevī saulei iespidēt.
Ne Varenplašā jūsu māte bija,
Bet Latvija - kur šplis, kaps.

Tai savas dziesmas, labākās no labām,
Kā pienākas, no sirds nu skandiniet,
Gan svētdienās, gan darba dienās sūrās
Tai savus mūža darbus atdodiet!

Ilmārs Zelmenis

+ + + + +

ĀRMĒNIJAS SĒRU DIENA

1920. gada 29. novembrī armēņi uzskata par sēru dienu, par savas valsts paverdzināšanas dienu. Pirmā pasaules kara laikā armēņu tauta atradās nāves briesmās. Turcijā notika armēņu genocīds, bet, bolševikiem nākot pie varas Krievijā, Leņins pavēlēja izvest krievu kaŗaspēku no Armēnijas, atstājot to bez jebkādas aizsardzības pret turku kaŗaspēku. Tomēr ar ātrumā mobilizēto armiju armēņiem izdevās izmisīgās kaujās pie Bešaberenas un Sardirabadas apturēt turkus un izglābt Armēniju no okupācijas, bet tautu no pilnīgas iznīcināšanas. 1918. g. 28. maijā Armēnija pasludināja savu neatkarību. To atzina padomju Krievija, bet 4. jūnijā arī Turcijas valdība.

Pēc Deņikina spēku sagrāves 1920. g. pavasarī Sarkanā armija izlauzās Aizkaukāzā un okupēja Azerbaidžānu. Jaunā Azerbaidžānas padomju valdība sāka draudēt Armēnijai. No otras puses tai draudēja Turcija. Turku kaŗaspēks pienāca pie pašām robežām. Padomju sūtnis Armēnijā ultimātīvi lika priekšā nodot visus valsts dzelzceļus krievu rīcībā, lai padomju kaŗaspēks varētu apvienoties ar turku. Armēnijas valdība atteicās, bet turku kaŗaspēks tajā pašā laikā ieņēma Karsu un Aleksandropoli. Turcijas un Armēnijas sarunas nedeva rezultātus un par šķirējtiesnesi pieteicās Maskava. Bija parakstīts Adrianopoles miera līgums. Tajā pašā laikā padomju Krievijas pilnvarotais ultimātīvi pieprasīja sovjetizēt Armēniju. Tika nospēlēts teāt-

ris, ko bolševiki jau darīja un turpmāk pielietoja aizvien biežāk. Kādā sādžā uz robežas ar okupēto Azerbaidžānu armēņu bolševiku grupiņa pasludināja valsti padomju varu un griezās pie padomju Krievijas pēc palīdzības. Sarkanā armija jau kaujas gatavībā stāvēja pie Armēnijas robežas. Krievija ar varu piespieda parakstīt līgumu, pēc kuŗa Armēnija bija izsludināta par padomju, kaut vārdos neatkarīgu republiku. Līgumā bija arī punkts, ka nevienu no neatkarīgās Armēnijas valdošās partijas "Dašnakcutjun" locekļiem nerespresēs. Sakarā ar līgumu Armēnijas valdībā notika škelšanās. Tā daļa, kas bija pret jebkādu vienošanos ar bolševikiem un bija krasi noskaņota pret padošanos kopā ar armijas daļām, aizgāja kalnos, lai turpinātu cīņu pret okupantiem.

Dažas dienas pēc līguma parakstīšanas Erevanā iesoļoja Sarkanās armijas daļas. Tūlit sākās represijas un nāves sodi. Valdībā palika tikai komunisti. 1700 armēņu virsnieku, kas noticēja līgumam, izsūtīja uz Krieviju.

Kaut visa Armēnija bija okupēta, 1921. g. 18. aprīlī sākās vispārēja sacelšanās pret krievu okupantiem. Cīņa turpinājās divi ar pusi mēneši. Diemžēl, krieviem bija milzīgs pārspēks un tie asiņaini izrēķinājās ar armēņiem. Armija bija spiesta aiziet uz Irānu. Vēlāk tās virsnieki un zaldāti izklīda pa visu pasauli.

Pēc desmit gadiem 1931. g., armēņi vēl reiz izmisīgā cīņā mēģināja gāzt padomju varu, bet nesekmīgi. Turpmāk pretošanās pieņēma nacionāli garīgu formu. Padomju vara pastiprināja represijas. Daudzi gāja bojā čekas pagrabos vai gulaga nometnēs.

Sešdesmitajos gados no jauna aktivizējās nacionālā atbrīvošanas cīņa. Daudzi no cīnītājiem nonāca aiz restēm. Mums, toreizējiem politieslodzītajiem latviešiem, izveidojās labas attiecības ar armēņu politieslodzītajiem, tādiem kā Oviks Vasiljans, Paruirs Airkjans, Hačiks Safarjans un citiem, kas šodien Armēnijā spēlē redzamu lomu neatkarīgās republikas dzīvē. Tas ir atšķirībā no Latvijas, kur postkomunistiskā pārkrāsojusies nomenklatūra kopā ar dažiem trimdas oficiālajiem pilāriem ar viltu un varu atstūma bijušos patiesos brīvības cīnītājus no jebkādas teikšanas.

Tagadējais ieilgušais konflikts ar Azerbaidžānu nav tikai Karabahas dēļ. To visādi uzkurina Maskavas imperiālistiskās aprindas. □

Viktors Kalniņš,
Rīgā

+ + + + +

LĀČPLĒŠA TĒLS

Šajos laikos, kad pēc II pasaules kara asiņainās cīņās ir izliets daudz vairāk asiņu nekā pašā karā un kad militārajiem konfliktiem nav paredzams gals, kāda gan vairs ir jēga runāt par mūsu Lāčplēša tēlu?

Pēc šī gada septembra katatrofālā uzbrukuma Ņujorkai Amerika deklarēja, ka esot sācies jauns laiks, kuŗā vecie likumi vairs nederot. Mēs domājam un jutām līdzīgi, Latvijas valstij sabrūkot. Pagājušā gadu simteni līdzīgi bijuši spiesti domāt citi, bieži vien ar traģiskām sekām. Tādēļ būtu jājaūtā, vai visa mūsu civilizācijas vēsture nav tas pats stāsts, tas pats netaisnās varas stāsts, jo sevišķi mūsu dienās izskatā, kad likumi ir zaudējuši savus pamatus un kad mēs it kā dzīvojam starplikumu laikos.

Tāpēc politiskā aina ir jāskata plašākā ielogā. Ja ik vakara TV ziņas rāda asiņainus notikumus, kuŗiem mūsu saprāts prasa kādu risinājumu, tomēr jājaūtā, vai tie nav tikai simptomi, aiz kuŗiem slēpjas pavisam cita slimība. Jautājot, kas vainīgs, kas to visu iesācis, šo laiku traģēdija mudina mūs atzīt, ka viena vainīgā nav, ka ir kāda dziļāka vaina, kas saēdusi visu valšņu autoritāti un sākt jaukt arī varu, atstādama tikai ārējo čaulu. No šīs vainas cieš pat

tie, kas domājas esam pasaules lielvaras. Sorbonnas politiologs Seržs Latušs (Serge Latouche) par šo valsts varas sabrukumu izteicies, ka *ikviens valsts, pat visvarenākā ir tikusi reducēta uz lokāla ierēdņa līmeni: visvareni nevarīgas (impotently omnipotent) šīs lielvaras nespēj darīt vairāk, kā izpildīt rīkojumus, kas nāk no citurienes.*

Šis politiskās ainas plašākais ielogs ietvēr vispār pieņemto atziņu, ka individam ir bijis daļēji jāatsakās no savas brīvības, kas tam nav devusi drošību, par labu valstij, kas tam drošību dotu, un tādējādi būtu pamats valsts privilēģijām. Tā ir privilēģija, uz kuŗu balstījās jau Ēģiptes faraoni, kas bija iekārtojuši Nilas apūdeņošanas sistēmu, kas zemniekiem deva drošību no plūdu un sausuma briesmām. Nākošā valsts varas pakāpe redzama feodalajā baronu sistēmā, kas teicās no savām kalnu pilim pasargāt zemniekus no sirotājiem. Kā vienā, tā otrā sistēmā zemes kopējam tiek vairāk un vairāk atņemta brīvība, kad to pārņem valsts. To labi raksturoja Tucidids, teikdams, ka *pilsoņu brīvība tiek viņiem atstāta par tik, par cik viņiem brīvība ir vajadzīga.* Politiskās sadzīves pētnieki māca, ka primitīvie cilvēki paši esot likuma varu valstij atdevuši, bet šī mācība neiztur vēstures liecību kritiku. Valsts varas filozofs Machiavelli saka, ka katrā valsti ir divejādi ļaudis: tie, kas pavēl, un tie, kas šīs pavēles pilda, un tiem seko arī pats princis, kas tos vai nu ir saņēmis no iepriekšējām paudzēm, kuŗās tie ir nostiprinājušies pamazām kā sadzīves morāle, vai arī princis tos ieved ar kailu varu. Pats vēstures stāsts gan parasti runā par svešu varu. Šis pretstatījums starp senās cilšu sadzīves morāli un valsts varas nolikumu mums ļauj skatīt divus sadzīves veidu principus, kas parādās divos varoņos - Lāčplēsi un Melnajā bruņniekā un kas tagad ir iegājuši savas ciņas izšķirošajā posmā.

Tieši šis izšķirošais ciņas posms mums prasa šos pretējos varoņu tēlus labāk izprast. Ēģiptes, Mesopotāmijas un citu seno valšķu darba ražība uzlabojās, kontrolējot dabas spēkus, piem., ceļot dambjus un slūžas. Arī tur, kur šādi dabas šķēršļi nebija pārvarami, darba ražība, iedzīvotāju skaitam pieaugot, bija jāceļ. Tomēr tajās kultūrās, kas auga pamazām, šī darba ražība pamatojās darba tikumā. Tur, ko šo darba ražību kontrolēja valsts, drīz tai sekoja cilvēku darba spēka un sadzīves kontrole, kas balstījās valsts varā. Tādēļ arī senajā cilšu sadzīves veidā atsevišķu varoņu tēla nav, kaut ir stiprā vīra tēls. Militārās varas varonis parādās tur, kur savu varu grib pamatot valsts vara. Tāds ir Bibeles Kaina tēls, kas, atcerēsimes, tapa par Bābeles torņa cēlāju, jaunās kultūras atnesēju. Tieši te rodas ieroču varas varoņu tēls. Arī Lāčplēša tēls nav sastopams mūsu dainu purā, kaut arī tur ir stiprā vīra, veiksmīgā darba veicēja tēls. Lāčplēša tēls parādījās tad, kad mēs pārgājām no dainiskās kārtības Eiropas kārtībā, kur valsts vara bija jau pieņemta par vēstures faktu. Šis varas princips Eiropā bija nostiprinājies jau gadu tūkstošiem, bet pie mums atnāca tikai 19. g. s. Tad franču revolūcijas ietekmē un neļatviešu autora darināts, mums parādījās Imanta tēls un vēlāk pašu autora A. Pumpura apcerē - Lāčplēša tēls. Šis Lāčplēša tēls bija savdabīgi latvisks un tāds palika arī vēlāk gan Rainim, gan Mārai Zālitei tagad. Šis tēls bija sakņojies mūsu senajā tradīcijā, kaut tika izteikts laika gara literātūras prasību ietekmē.

Te jau slēpjas pirmais pretmets: mēs runājam par dainisko kārtību, bet imperiālās varas kārtība - Melnā bruņnieka kārtība, vēl tagad to nicinoši sauc par primitīvo pirmsliterāro kultūru. Lāčplēša tēlu radīja un turpināja saglabāt mākslinieku radošais gars, bet mūsu senā kultūras tradīcija tam neļāva pilnīgi atrauties no dabas spēku lauka. Lāčplēsis ir lāču mātes bērns. Viņa spēks slēpjas viņa ausīs. Viņa jutekļu pasaule nav atrāvusi to no plašākās da-

bas pasaules. 19. g. s., kad nostiprinājās citas, t. s., tautas valsts kultūras, parādījās arī līdzīgi tautas varoņu tēli, bet es nezīnu nevienu, kas tik stingri ir saglabājis savas senās dabas, tagad sacītu - ekoloģiskās saknes. Lāčplēsis ir 19. g. s. kultūras tradīcijā radīts valsts varoņa tēls, kas savu autoritāti saņem no dabas likumiem, ne no valsts varas likumiem. Tomēr tie nav fiziskās dabas likumi, bet šo likumu atspoguļojums sadzīvē. Tāpēc Lāčplēsis tos atrod Burtnieku ezerā nogrimušās pils tautas gara mantu krātuvēs. Rietumiem šī doma nav pazīstama un tādēļ nav pieņemama.

Šo atšķirību vēl skaidrāk varam saskatīt latviešu literātūras Melnā bruņnieka tēlā. Šis tēls ir varas tēls un kā tāds pārņemts no Rietumiem, kaut arī pašu Rietumu mitoloģija nāk no Austrumiem. Latviešu literātūras Melnā bruņnieka tēls Rietumu kultūrām nav bez sīkākiem izskaidrojumiem saprotams. Rietumu tradīcijā bruņnieka tēls ir godājams, mums tas peļams. Tādā nozīmē rietumniekiem - Atlantijas kultūrai - nav nedz saprotams, nedz arī pieņemams. Tomēr mūsdienu sadzīvē, kuŗā valstiskā autoritāte ir kļuvis tikai par čaulu, šo tēlu pašu sāk pārdēvēt un meklēt arī tajā slimības saestu ideoloģisku čaulu. Te senais un tagadējais savienojas. Še es sekošu šveiciešu autoram Richardam Vasvo (Richard Waswo - The Foundation Legend of Western Civilization).

Vasvo Rietumu kultūru skata pamatojot to teiksmā (tā es tulkoju un šajā rakstā lietoju angļu terminu "narrative"). Ja vēl 19. g. s. kultūrfilozofija mācīja, ka senatnes reālie vadoņi un varoņi ar laiku pārvērtušies mītos un leģendās, tad Vasvo rāda, ka mītos var parādīties apzinīgi radīti varoņu tēli, kas kļūst par vēstures faktiem. Vasvo jautā, kas tad ir, t. s., Rietumu kultūra un kas ir šīs kultūras nesēji, saskata tajā politisko moralitāti par civilizāciju, kas tiek atnesta no citurienes un uzspiesta vietējai tautai. Vasko seko šīs teiksmas gaitai par kultūras nesējiem, kas sakās nākam no Austrumiem, no Trojas un kas atnes necivilizētājam tautām kultūru, uzvar tās ciņā un pavēl vai nu asimilēties šajā kārtībā, vai arī tapt iznīcinātām. Šo teiksmu pieņem par vēsturisku faktu, uz kuŗa attīstās tālāka vēstures faktu gaita - tas ir vēstures sākums, kas attaisno šīs dienas realitāti, pastāvošo varu. Šajā teiksmā, kā tūlīt redzēsim, teicās pierādīt Romas dibināšanu pus gadu tūkstoti pēc pašas Romas faktiskās dibināšanas un mēģina to atvasināt no Trojas, lai slēptu drūmo realitāti. Še ir saskatāma mūsdienu valsts varas, Melnā bruņnieka varas tukšā čaula un tā ir pamats - ne tikai simptoms - mūsu šīs dienas postam. Šajā teiksmā valsts autoritāte slēpjas aiz viltotas vēstures segas. Ne par velti latviešu Melnā bruņnieka tēls ir rādīts esam akls.

Šajā vēsturē uzvarētajam nav vietas, tāpēc arī uzvarētajam nav vēstures, vēstures, kas pamatojas Trojas teiksmā, un tāpēc atstāta ir tikai folklorā, un pat tad, kad šis uzvarētais attīsta pats savu varoņa tēlu pēc uzvarētāja literārajiem likumiem - kā tas ir ar mūsu Lāčplēsi - šis tēls, kā kultūras tēls netiek pieņemts. Pats uzvarētāja tēls, bruņnieka tēls - mēs teiktu Melnā bruņnieka tēls arī nav radies pats no sevis, pat ne tautas gara mantu radīts. Tas bija radīts jau pastāvošajā valsts iekārtā kā šīs iekārtas vēstures tēlotājs un varas attaisnotājs. Šajā gadījumā tam ir pat pasūtinātājs - Romas imperators Oktavians un arī autors - Virgīlijs, klasiskās pasaules literātūras pamatu liecējs, kas sacer Aineidas epu. 29. g. pr. Kr. Oktavians svīn savu lielāko triumfa gājienu, rādot savus gūstekņus no Eifratas līdz Reinai, un Virgīlijs to attēlo kā Mulcibers, Venēras uzdevumā taisa vairogu viņas dēlam Ainejam. Te, it kā skatītāju acu priekšā, realitāte tiek savita ar teiksmu, pie kam teiksma rada realitāti. Virgīlijs rāda, kā šis Ainejs, atkal dievu lemtā liktens piepildīšanai, pēc Trojas krišanas

Pāvilosta Kurzemes krastmalā

dodas uz rietumiem un dibina Romu. Viņš nerunā par latīņu brutālo uzbrukumu etruskiem, kultūrai, kas savu zemkopību nostiprināja, pārvēršot Lombardijas purvus par auglīgām druvām, bet par kultūras ienešanu no Trojas, kas pieļāvusi, istenībā pavēlējusi pakļaut etrusku zemkopju kultūru Romas imperijas varas kultūrai.

Aineidas eps lika stratēģiskos pamatus un attaisnoja divus gadus tūkstošus Eiropas varas kultūrā. Šajās dienās to sauktu par publiskās ideoloģijas ("public relations") triumfu. No tā laika, visām pārmaiņām cauri, uzvarētāji, sevi ieskaita aristokrātu kārtā, savu ģenealoģiju mēģina atvasināt no Trojas. Arī krustneši Baltijā pieturējās pie šīs ģenealoģijas. Arī Krievijā aristokrāti, kas patiesībā bija kļuvuši par valsts ierēdņiem, gribēja sekot šai varas ideoloģijai, kaut arī savu ģenealoģiju no Trojas atvasināt nevarēja, kā to teicās esam spējīgi darīt rietumnieki. Ir tāpēc interesanti, ka 19. g. s. krievu vēsturnieks Karamazins atvasina Romanovu dinastiju no 4. g. s. "latviešu cara Vidvuda".

Ja Aneida lika varas pamatus Eiropā, uz kādiem pamatiem tad palika zemnieku sadzīve? Atbilde šim jautājumam ir saskatāma visā vēsturē, kaut arī ar lielām grūtībām. Zemnieki ne tikai Latvijā tiek pārvērsti par bauriem un Krievijā par mužikiem, bet visā Eiropā par nicināmu kārtu - "villein", kuŗiem nevar uzticēties. Franču 16. g. s. domātājs Bodens (Jean Bodin 1530-96) sacīja, ka valdnieki vienmēr gribējuši šo pamatslāni iznīcināt, bet ka tas neesot pareizi, ka vienīgi esot jāaizliedz tiem dumpoties. Tas spilgtāk parādās Francijas revolūcijā, kad Pirmā un Otrā kārtā - baznīca un aristokrātija - savu varu zaudēja un tās vietā par valsts pamatu licēju tika deklarēta Trešā kārtā - zemnieki, kas *kultivē zemi un sagādā pārtiku visai tautai*. Sieže (abbe Sieyes) jautā, kas ir Trešā kārtā un atbild, ka tā nav tikai kārtā, bet tā ir visa nācija. Hanna Ārente šo zemnieku kārtas atdzimšanu raksturo kā *to ļaužu parādīšanos dienas gaismā, kas tik ilgi bija bijuši spiesti slēpties tumsā un kaunā*. Tomēr Trešajai kārtai netika dotas nekādas priekšrocības. Tās pārņēma jakobiņi. Vēl vairāk, senās pagastu robežas tika pārkārtotas rajonos. Revolūcijas gars, kas latviešiem varēja radīt Imanta un vēlāk Lāčplēša tēlu, franču zemniekam nespēja dot neko, jo tauta par daudz dziļi bija zaudējusi savas senās tradīcijas. Par visām lietām tiem, kas pavēles deva, un tiem, kas tās izpildīja bija viena reliģija un viena valoda, tauta bija saliedēta nācijā.

Vienīgais jautājums bija, kas šo nāciju valdis. Kārlis Markss sacīja, ka franču zemnieki rūpējās tikai katrs par savu saimniecību, ka tie esot visi vienādi, kā kartupeļi sabērti vienā maisā - ka tie neesot spējīgi sevi organizēt un tādēļ tie esot organizējami. Te parādījās jauns "kultūras nesējs" ar veco formulu, kas sacīja, ja zemnieki nav ar viņu, tad tie ir pret viņu un tādēļ ir iznīcināmi.

Tas viss rādīja, ka vecā čaula bija sākusi plīst, bet pats pirmatnējais kodols bija zudis. Pirmais, kas mēģināja šē atrast kādu atrisinājumu bija Aleksis Tokville (Alexis de Tocqueville 1805-59), kas Amerikā, demokrātijas zemē, saskatīja valdām *vairākuma tiranniju*; Kaut arī no aristokrātijas un Trojas ideoloģijas tur nekas nebija manāms, tur tomēr valdīja... *kāds pārvāks, neredzams spēks, kas spēja noteikt kā ļaudīm jāpriecājas un kā tiem jāved sava dzīve*. Milss (John Stuart Mills 1806-73) runāja par *robežām, kas neļauj sabiedrībai valdīt pār individu*. Viņš sacīja, ka *šis jautājums ir sadalījis visu cilvēci divi daļās kopš vissenākajiem laikiem, bet mūsu dienās tas ir parādījis jaunā formā*. Mills gribēja mudināt individu saglabāt savu brīvību neatkarīgi no valsts varas pamācībām, bet viņa doma, diemžēl, tika ietverta politiskās partijas formā, kas tad, savukārt, gribēja individu pārņemt savā politiskā vadībā un tāpēc bija pretrunīga. Pretēja ideoloģija, kas gribēja radīt politisko bazi, parādījās kā Eiropas - patiesībā visas pasaules - apvienošanās kustība, kas izbeigtu karus un panāktu mūžīgo mieru. Šī kustība sevi pieteica pēc Napoleona sakaušanas jau Vīnes kongresa laikā un šajās dienās ir savu varu nostiprinājusi kā Eiropas apvienība. Patiesībā šī kustība ir sadalījusies divi spārnos, un viens no tiem ir skeptisks par individuālā zemnieka saimniecisko un politisko nozīmi.

Tāpēc varam sacīt, ka kaut arī pats Viģīlijs mūsu dienās ir tikai vairs literāra figūra, viņa Trojas teiksma ir vēl vienmēr ar mums. Vēsturiski mēs varam saskatīt divi lielus posmus: 1) *pirmatnējo kopienu*, kuŗā ļaudis pārtiku saļasi ja un kas vēlāk izauga zemniecībā un vēl vēlāk *pirmvalstī* un 2) *varas valsts* iekārtā. Šī varas valsts ir balstījusies vēstures vietā uz teiksmu, kas autoritātes vietā likusi varu, gan pārkāpjot to ar viltus teiksmas segu. Pat tik demokrātiskā formā kā Amerikā, kur kā valsts savu vienīgo autoritāti spēj uzrādīt savu *augstāko sūtību* ("manifest destiny"). Tagad šīs dažādās varas valstis, kas balstās uz vienu principu un kas teicas nest kultūru visā pasaulē - tāpat

LNAK valdes priekšsēža vietnieka Imanta Purva
2001. g. 15. septembra uzrunas DV Kanadā/ASV
kopsēdē galvenie punkti.

Uzskatu šo kopsēdi par īpaši svarīgu, jo:

1) Kanadas latviešu sabiedrība ir palēnām nonākusi krīzes stāvoklī. Mūsu pastāvēšanu apdraud fakts, ka neesam pietiekoši veikli mainījušies un ietekmējuši mūsu organizāciju darbību, lai tā pozitīvi atbilstu Kanadas latviešu sabiedrības patreizējām un nākotnes vajadzībām un prasībām.

2) Mēs kā Daugavas vanagi, būdami aktīvi sabiedriski darbinieki, esam šobrīd visstiprākā pozīcijā un spējam pozitīvi ietekmēt sabiedrisko darbību, kā arī iesaistīties nepieciešamās maiņas sabiedriskajā darbā.

Savā LNAK amata ietvaros uzskatu, ka viens no mūsu pienākumiem ir uzsākt intensīvas un, cerams, ražīgas debates par LNAK turpmāko darbību. LNAK darbības mērķis ir pārstāvēt visus latviešus Kanadā (pēc pēdējiem valdības datiem Kanadā patlaban ir 24,400 latviešu izcelsmes kanadieši. Mūsu problēma ir tā, ka mēs kā organizāciju darbinieki nespējam pilnīgi un lietderīgi pārstāvēt šos cilvēkus. Mums trūkst efektīva veida, lai uzzinātu, ko tie vēlas un kādas ir viņu vajadzības. Mēs pat daudzus nespējam iesaistīt debatēs, jo esam pazaudējuši kontaktu.

Mums jārada jauni veidi un jāattīsta metodes kā informēt un veicināt pārrunas starp visiem latviešu izcelsmes cilvēkiem, kā arī plašākā latviešu sabiedrībā. Tas nozīmē, ka nevaram paļauties tikai uz latviešu avīzēm, žurnāliem, ziņojumiem un sabiedriskiem sarīkojumiem. Mums jāturpina atbalstīt un attīstīt metodes. Mums ir jāiegulda laiks un enerģija, arī līdzekļi jaunajās pieejās, kas saistās ar skaitļotājiem un internetu. Pēdējais gan pats par sevi nav atrisinājums. Lai to izmantotu, jārada informācijas pieprasījums sabiedrībā. Tādēļ informācijai jābūt aktuālai, lietderīgai un viegli pieejamai gan latviešu, gan citās valodās. Lai visu to īstenotu, mums vajadzīgi atalgoti cilvēki ar lielu pieredzi un spējām šajā jomā.

Nedrīkstam aizmirst visvienkāršāko un efektīvāko sazināšanās metodi - tiešas sarunas un pārrunas starp latviešiem un cittautiešiem sarīkojumos, kur norit paneļa diskusijas, pat izklaides brīžos, gan vietējos krodziņos, iedzerot glāzi alus.

Pēdējos 50 gados esam paveikuši teicamu darbu, bet tajā pašā laikā, ja esam patiesi, mums jāatzīstas, ka, griebo vai negriebo, esam atstājuši tos, kuriem latviešu valodas spējas ir vājas, vai kas ir precējušies ar svešautiešiem. Ja skatāmies uz 24,400 latviešu izcelsmes kanadiešiem, redzam, ka šī grupa maz jeb nemaz nerunā latviski, un tā ir sabiedrības vairākums! Ja mēs neradam iespējas viņiem piedalīties mūsu sabiedrībā, tad mūsu esamība ir apdraudēta. Ir tikai laika jautājums, kamēr mums izsīks darba spēks, kas vadīs mūsu sabiedrisko pasākumus. Nav šaubu, ka mums jau tagad trūkst sabiedrisko darbinieku ar nepieciešamo pieredzi un kas ir ar mieru ziedot savu laiku. Jārada apstākļi, lai mūsu vidējā paaudze atgrieztos un uzsāktu sabiedrisko darbu.

Mēs varam uzsvērt, ka sabiedriskais darbs var veicināt darba karjēru, paša labklājību un vērtības sajūtu, pieņēmuma apziņu. Pēdējā nodrošina mazas tautas eksistenci.

Mūsu organizācijām jādarbojas mērķtiecīgi. Jāievieš stingrāks režīms un jāpielieto "stratēģiskā plānošana" Tā ietaupītu laiku un līdzekļus. Pirmais solis: izstrādāt darbības plānu; nākamais - ievākt nepieciešamo informāciju (mums ir jāzin latviešu skaits Kanadā un kas viņi ir); 3) iegūtā informācija ir jāanalizē (kur šie latvieši dzīvo, kāds

kā Melnais bruņinieks to teicās atnest Baltijā - ir visu pasauli pārstaigājušas un teiksma ir savu ideju zaudējusi, atstādama tikai kailo spēku. Virgīlija teiksma ir tomēr palikusi vienīgā, ko pazīstam, kas mums māca vēstures ritējumu un kas sprauž nākotnes mērķus. Melnais bruņinieks vēl valda, bet ir iezīmējies jauns posms, tāpat kā tas iezīmējās tad, kad iedzīvotāju skaits bija par daudz pieaudzis, lai tiktu pabarots ar vecajiem darba veidiem. Ja visur dzirdam, ka vecais likums vairs neder, tad tā ir tikai zīme, simptoms šai laiku maiņai.

Ja mēs runājam par globalitāti, tad tā, pirmām kārtām, ir ekoloģiska atbildība. Zeme mums dod, bet tā arī prasa. Ja mūsu politiķi šīs prasības nedzird, tad Lāčplēsis ar savām lāča ausīm tās dzird. Šīs zemes prasības ir liekamas mūsu nākotnes pamatos. Politiski mums jānācās saprast, ka globalitāte nav centralitāte. Mēs esam parādūši, ka visa imperialās varas stratēģija ir apvienošana lielākās un lielākās organizācijās, bet ir pienācis laiks jauniem principiem. Antropologs Marvins Harriss (Marvin Harris - Cannibals and Kings) apraksta un salīdzina pāreju no pirmatnējās kopienas cauri pirmvalstij uz varas valsti. Pirmvalsts radās neapzinīgi un nemanāmi, ievēdot jauninājumus tradīcijās, bet atstājot individuālu brīvību, vismaz ģimenes ietvaros. Vēlāk tam pievienojās likumu maiņas pēc valsts varas vajadzībām. Šī brīvība tika jūtami ierobežota - vismaz tām grupām, kas nebija spējīgas saglabāt savu politisko varu. Mūsu dienās viņš saredz līdzīgas pārmaiņas, tomēr daudz plašākā laukā: redz nākam būsiski jaunus laikus, kaut arī nezinām kādus. Par visām lietām jaunais laiks būs mūsu zemes dabiskās attīstības laiks, kas nepielaidīs dabas kropļojumus un militārās virsvaras diktātus un dabas augļu savākšanu savā klēti. Viņš saka: *ievērojiet, ka arī patlaban mēs ejam cauri līdzīgam procesam, cauri it kā dabiskām, it kā labdabīgām un it kā nepieciešamām likumu maiņām, kas pārmainīs mūsu sadzīvi tā, kā mēs nekad to nenovēlētu nākamajām audzēm.* Un viņš piebilst, ka vienīgi patlaban mēs šim procesam varam pretoties, pēc tam kad būs radīti jaunie apstākļi, mainīt tos būs ļoti grūti. Harris šo grāmatu rakstīja pirms 30 gadiem. Starplaikā lietas ir kļuvušas sarežģītākas; viņš nesaka, ka lietām noteikti jāmainās uz sliktu pusi, bet viņš neko labu nesaskata.

Tāpēc tieši šodien Lāčplēša tēls; tēls, kas savas saknes ar zemi ir saglabājis un kas kultūras nesēju viltus varu nekad nav pieņēmis, mums var nest vairāk gaismas kā jebkad. Mums jāsaprot, ka arī mēs nedrīkstam savu politisko rīcību balstīt uz teiksmu, kaut arī tā ir mūsu teiksma. Mums jāsaprot, ka Lāčplēša spēks ir slēpts dabas, ne varas likumos. Un tagad, kad varas likumi krit un dabas likumi svarīgāki kā jebkad, mums jāsaprot, ka Lāčplēša tēls mums nav tikai dots, bet arī uzdots. □

Referāts 10. novembrī DV Montrealas nodaļas 51. gada svētkos, Latviešu centrā.

Imants Steprāns

+ + + + +

* * *

Tu esi dzimis ciņas priekam,
Tev sava tauta jāaiztāv.
Lai velti dzīve neizblāv,
Tev sava tauta jāaizstāv.
Ar roku atmet visam liekam,
Cēls mērķis dots tev priekšā stāv:
Tu esi dzimis ciņas priekam,
Tev sava tauta jāaizstāv.

Arturs Edgars Kubulnieks

Raksti VIEDOKĻI nodaļai gaidīti!

Red.

GADSKĀRTĒJĀ ASV UN KANĀDAS DV VALŽU
KOPSĒDE "SIDRABENĒ"

ir viņu vecums utt.); 4) ievāktās un analizētās informācijas secinājumi (ja konstatējam, ka lielākā Kanadas latviešu daļa ir pensijas gados, ka tiem ir grūtības ar angļu vai franču valodu; kāda ir viņu finansiālā labklājība un dzīves apstākļi); 5) būtu brīdis, kad organizācijas vadība lemj, kā risināt uzziņātos jautājumus; 6) nodrošināt, ka projekts īstenojam (piem., atbalstīt bezpeļņas latviešu veco ļaužu aprūpes nama īstenošanu un radīt finanču un juridiskas informācijas avotus, kas nodrošinātu, ka negodīgi indivīdi neizmanto mūsu vecāko paaudzi); 7) izplatīt informāciju un ziņot par šo darbību visiem, kuŗus šī darbība skar.

Kā vislabāk pārstāvēt Kanadā dzīvojošos latviešus Kanadas valdībā un citās vietējās organizācijās? Vai tagadējais veids, kā rīkojam gadskārtējo Baltiešu vakaru Kanadas parlamentā, atbilst šodienas realitātēm? Vai nebūtu vēlams, ka mēs daudz efektīvāk izmantotu iespējas, kā būtiskā brīdī ietekmēt parlamenta locekļus, lai tie atbalstītu ekonomisko attīstību Latvijā un iegūtu atbalstu specifiskos jautājumos, piem., iekļaušanai NATO?

Kā iesaistīsim vidējo un jaunāko paaudzi, lai radītu plašāku sakaru tīklu? Vai nebūtu pienācis laiks mērķus analizēt un skatīties, kā izlietojam līdzekļus, nevis cik mums ir uzkrāts šajos fondos un īpašumos? Šajā ziņā domāju, ka mums kā organizāciju vadītājiem ir pienākums nosargāt to, ko mēs, mūsu vecāki un vecvecāki ar savu nesavtīgo darbu šeit, trimdā, ir uzcēluši.

Laiks skrien ļoti ātri. Nav šaubu, ka mūsu sabiedriskās vajadzības un vēlmes ir mainījušās. Mēs esam caurmērā turīga sabiedrība. Mums ir daudz organizāciju, īpašumu un līdzekļu. Ja nespēsīm pārvarēt personīgās domstarpības, pastāv iespēja, ka visa šī bagātība lēnām izputēs. Tādēļ tuvākā laikā jārada piemērota atmosfāra racionālām pārrunām par to, kā rīkoties ar visiem sabiedrības pasākumiem.

Piemēram, gribu pieminēt Latviešu nama Toronto situāciju. Nevienam nav šaubu, ka to dibinājām un izveidojām, lai tas kalpotu mūsu sabiedrības vajadzībām. Praktisku apsvērumu dēļ izmantojam akciju struktūru, lai to iegādātos. Nevienam, kas toreiz ziedoja simts dolārus, nedomāja, ka tam būs kāda personīga peļņa vai ieguvums. Statūtos (tagad tie mainīti) ierakstīja, ka tad, kad okupētā Latvija atgūs brīvību, ar akcionāru piekrišanu kapitālu nodos brīvās Latvijas valdībai. Kad pienāks diena, kad šis nams vairs nekalpos latviešu sabiedrībai un pirms to likvidēsim bez jūtām būs prātīgi jānoņem, kā līdzekļus izmantot mūsu sabiedrības vajadzībām.

Mūsu vecākajai paaudzei nepieciešams - atbalsts, informācija, aizsardzība, veselības aprūpe un pēc izvēles iespēja piedalīties sabiedriskos sarīkojumos.

Jaunākai paaudzei, it sevišķi bērniem, jādod vairāk iespēju iegūt latviešu draugus, piedalīties latviešu skolās, nometnēs, draudzēs, sportā, gaidās un skautos, citos jauniešu pasākumos.

Tādēļ:

1) uzsāksim plašas/intensīvas un ražīgas debātes par mūsu organizāciju turpmāko darbību;

2) uzzināsim plašākās mūsu sabiedrības vēlmes un vajadzības;

3) informācijas izplatīšana prasīs ieguldījumu datoru un interneta izmantošanai;

4) piesaistīsim, t. s., "nepieņemamos" mūsu sabiedrības darbā.

Esmu pārliecināts, ka tikai ar vienotu un mērķtiecīgu darbu spēsim nodrošināt un saglabāt Kanadā dzīvojošo latviešu dzīvo spēku un atbalstīt Latvijas neatkarību. □

Autora teikto esam mazliet isinājuši. -Red.

Imants Purvs,
LNAK valdes priekšsēža vietnieks

Kopsēdē, kas notika 15. un 16. septembrī, Sv. Andreja ev.-lut. draudzes īpašumā "Sidrabene" piedalījās: goda viesi - DV priekšnieks V. Plūdons, LNAK valdes priekšsēdis un PBLA valdes loceklis E. Tannis, LNAK valdes priekšsēža vietnieks I. Purvs, bijušais LNAK valdes priekšsēdis un patreizējais "Amber Printers & Publishers Ltd" valdes priekšsēdis T. Kronbergs, grāmatas "Okupāciju varu nodarītie postījumi Latvijā 1940-1990" red. Dr. T. Puisāns, DV Mēnešraksts atb. redaktrise I. Purva, bij. DV vanadžu vadītājas I. Breikša un N. Pulciņa. No DV ASV valdes - DV ASV priekšnieks J. Augusts, viņa vietn. Z. Jirgens, sekretārs E. Valdmanis, finanču noz. vad. M. Caune, kultūras noz. vad. Z. Rīders, biedrzinis V. Kalnītis, sporta noz. vad. J. Jansons. No DV Kanadā - DV KV priekšsēdis A. Kalupnieks, vanadžu vad. G. Reynolde, ārējās inf. noz. vad. A. Forstmane, kultūras noz. vad. E. Dāboliņa, jaunatnes noz. vad. A. Briede, Dz. Gulbe, iekšējās inf. noz. vad. R. Sīle, 1. vicepriekšsēdis B. Logins, 2. vicepriekšsēdis V. Dāboliņš, finanču noz. vad. T. Forstmanis, aprūpes noz. vad. K. Gulbis, biedrzinis J. Bilinskis, dokumentu un filmu archīva pārzinis R. Purvs, sporta noz. vad. H. Jakobsons, rev. kom. priekšsēdis K. Rēvalds un locekļi L. Struce un Dr. A. Pērkons. Vēlākā sēdes gaitā arī grāmatas "Latvian Legion - Selected Documents" autore Mirdza Baltāis.

Mutiskus sveicienus nodeva E. Tannis, V. Plūdons, J. Augusts, G. Reynolde, I. Purva, Dr. T. Puisāns, T. Kronbergs. Rakstiskus sveicienus bija atsūtījuši: DV vanadžu priekšniece R. Kaugara, DV ASV vanadžu priekšniece I. Pāža un DV ASV inf. noz. vad. I. Kalniņš.

Plašāku pārskatu par DV CV darbu sniedza V. Plūdons. DV turpinās līdzināt ceļu, lai Latviju uzņemtu NATO un ES, šiem mērķiem atvēlēti ASV \$ 12,000.-.

Sēdē kā pierakstītāji darbojās Edg. Valdmanis, ASV, un V. Dāboliņš, Kanada; rezolūciju komisijā - V. Kalnītis, Z. Rīders, Br. Logins, E. Dāboliņa un R. Sīle.

Pēc pirmās pārrunu dienas dalībnieki pulcējās sadraudzības vakarā. Tajā dziedāja DV Hamiltonas nodaļas vīru ansamblis A. Griberga vadībā. Par cienastu gādāja Velta Līgere, par jautrību - Anna Briede, Dzidra Gulbe un Valters Kalnītis. Dzidra un Kārlis Gulbi un Elga Dāboliņa rūpējās par sēžu galdu sakārtošanu. Par dalībnieku pacienāšanu sēžu dienās gādāja Rasma Skuja ar palīdzēm, bet par kaimiņu pacienāšanu piektdienas vakarā - Dzidra Stīrāja. Lai viss notiktu tā, kā vajaga, gādāja Kārlis Gulbis. Paldies visiem, kas pielika roku, lai šī gadskārtējā sapulcēšanās kopējam darbam būtu sekmīga.

Kopsēde noritēja sadraudzības zīmē. Tajā notika domu un pieredzes izmaiņa. Sēdes noslēgums apliecināja sekmīga kopējā darba noslēgumu. Sirsnīgs paldies pienākas visiem viesiem, Dr. G. Šūbiņam par ievada lūgšanu, I. Purvam par labo referātu (lasiet to iepriekšējās slejā! - red.), N. Pulciņai par lūgšanu otrās darba dienas sākumā un visiem kaimiņu zemes darbiniekiem par līdz atvesto draudzību kopējam darbam.

Sēde pieņēma šādas rezolūcijas un lēmumus:

1. DV ASV un DV Kanadā zemju valžu kopsēdes dalībnieki vienbalsīgi atbalsta DV CV šī gada sēdes Valmierā, Latvijā, Vēstījumā izteikto norādi un aicina DV Latvijā un savu zemju saimes DV ASV un Kanadā nenogurstoši strādāt līdz ir panākta pilnīga sadarbība starp DVL un DV CV. Līdz ar to būs veikti lieli darbi šī gada 2. augustā parakstītās "Konkorda deklarācijā" izteiktās vienošanās un apņemšanās īstenošanā.

Organizācijas nākotne ir DV jaunatne un vanadzēni. Aicinām DV apvienības/nodaļas, kopas un DV organizācijas biedrus ievērot pieņemtos Centrālās valdes lēmumus un caur DV CV pārstāvniecību atbalstīsim DV jaunatnes un vanadzēnu darbību Latvijā. Ar sadarbības piemēru palīdzēsim DV jaunatnei iekļauties un augt kā neatņemamai daļai no DV saimes.

Turpināsim palīdzības sniegšanu tiem, kas atrodas grūtībās un trūkumā, it sevišķi bijušajiem leģionāriem un nacionāliem partizāniem.

Veicināsim Lestenes Brāļu kapu izbūvi, lai tur vienkopus varētu atdusēties mūsu cīnītāji. Godinot viņu piemiņu, mēs darīsim visu, lai šī kaņavīru atdusas un piemiņas vieta kļūtu par skaistu un no tautas iecienītu svētnīcu.

Politiskās darbības laukā ar pastiprinātu apņēmību turpināsim līdzināt ceļu Latvijai uz NATO un Eiropas Savienību.

Daugavas vanagi, sasauksimies!

2. Sakarā ar 2001. g. 11. septembra traģiskajiem notikumiem Ņujorkā un Vašingtonā, ASV, kas prasīja tūkstošiem cilvēku dzīvības un nodarīja lielus postījumus, nolēma sagatavot speciālu līdzjūtības vēstuli angļu valodā. Vēstuli kopšēdes uzdevumā parakstīs DV ASV priekšnieks un to nosūtīs ASV prezidentam G. W. Bušam (G. W. Bush).

3. Aicinām Latvijas Saeimu pieņemt likumu, kas norāda, ka alus ir alkoholisks dzēriens un nav pārdodams jauniešiem zem 18 gadu vecuma.

4. Lūdzam Latvijas Pasta ģenerāldirektoru A. Droiski gādāt, lai 2003. gadā izdotu Gunāra Astras piemiņas pastmarku, atzīmējot viņa 15. nāves dienu.

5. Atbalsta ierosinājumu iespēju robežās segt ceļa izdevumus DV jaunatnes kopas vadītājam (pie CV pārstāvniecības Latvijā) un DVL jaunatnes noz. vad. Agrim Pīrāgam, turpinot DV jaunatnes darbinieku apzināšanu un viņu darbības sekmēšanu Latvijā.

6. Ieteicam, ka, lai turpinātu DV organizācijas darbu, ir svarīga iekšēja disciplīna. Nodaļām, apvienībām, kopām un atsevišķiem biedriem ir jāievēro un jāpilda noteikumi un pieņemtie lēmumi.

Latvijai domātie aprūpes līdzekļi, gan arī DV jaunatnei, vanadzēniem, vasaras nometnēm un jaunatnes sportam piešķirtie pabalsta līdzekļi, bez izņēmuma virzāmi caur DV CV pārstāvniecību Latvijā.

7. Principā atbalstām iecerētās filmas izgatavošanu par Latviešu leģiona īsto būtību, lai parādītu pasaulei, ka leģions netika veidots, lai palīdzētu vai glābtu Lielvāciju, bet gan, lai, kaņam beidzoties, nodrošinātu Latvijas neatkarības atjaunošanu.

8. Pieprasam veidot līdzekļu bāzi (fonu) DV CV pārstāvniecībā, no kuŗa varētu palīdzēt leģionāriem un invalīdiem segt ārstniecības un slimnīcas izdevumus, kaut vai daļēji.

A. Kalupnieks,
Hamiltonā

+++++

PALDIES ATBALSTĪTĀJIEM

Līdzīgi citiem gadiem, DV Montrealas nod. valde arī šogad nolēma atbalstīt trūkumā, ciešanās un slimībās esošos dzimtenē, kā arī skolas, veco ļaužu mītnes un daudz bērnu ģimenes ar saiņu un naudas sūtījumiem.

Palīdzības sagādei līdz šim atsaucies 51 ziedotājs, kopā saņemot \$ 3765.-.

Par atbalsta un palīdzības nepieciešamību liecina saņemtās vēstules no palīdzības lūdzējiem dzimtenē, kā arī vēstules latviešu laikrakstos kā šeit, tā Latvijā. Tās atkārtoti atgādina par likumdevēju - Saeimas viru nespēju vai

nevēlēšanos iztaisnot greizos likumus un izdzēst korupciju. Tās rezultātā, t. s., biezo un aneļmaņu ligzdas top plašākas, varenākas un siltākas, bet tautas vairuma un veco pensionāru - plānākas, neazizsargātas pret aukstajiem vējiem.

Šo palīdzības sūtījumu spējām paveikt tikai ar Jūsu atbalstu mūsu darbam, pretimnākšanu un izpratni pareizi novērtēt apstākļus mūsu kādreiz plaukstošajā un pārtikušajā dzimtenē, kas tagad, vēl pēc 10 gadiem, nav spējusi piecelties. Tur kādreiz dzīvoja laimīga un brīva latviešu tauta. Mums šodien jāuzaudzina jauna, spējīga, garīgi stipra un cēla, godīga paaudze, kas spēj dot vairāk, kā ņemt, jo šodien devēju Latvijai ir gaužām maz. Kamēr vēl spējam soli spert un rokas ceļt, tās nedrīkstam nolaist.

2001. gada saiņu akcijā ziedojuši:

\$ 5.- J. Leitēns, \$ 10.- A. Stigners, I. Trusis, \$ 20.- Ruta Gabrušs, Nora Saletes, G. Smilga, \$ 25.- Alma Ābrams, J. Griubts, Valentina Leikučs, J. Lukstiņš, Sandra Pedley, Līdija Stadiņš, J. Tērauds, K. Timermanis, \$ 30.- V. Ozols, P. Zuļevs, \$ 35.- R. Karlsons, O. Kreišmanis, E. Krūze, \$ 4.- Velta Tomsons, \$ 50.- E. Bārdiņš, Astra un Alberts Bērziņi, A. Caune, E. Gailis, Jadviga Gasparovičs, J. Graudiņš, J. un A. Ierasti, V. Klētnieks, E. Lipomānis, Anta Paabo, A. Panga, A. Reiss, E. un A. Skujiņi, G. Strautiņš, H. Zviļulis, \$ 100.- Valija Grunde, V. un A. Paegles, A. Pušpūrs, E. Reveliņš, Malda Skaistkalns, Rasma Stelpe-Kiršteins, Bernadete Waldheims, \$ 125.- Alma Gūtmanis, \$ 150.- Elza Āboliņš, E. Auders, K. Deksnis, \$ 200.- A. Apinis, K. Čaks, Aina Kabulis, \$ 250.- J. Skrastiņš, \$ 400.- Eleonora Krūmājs. Kopā no 51 ziedotāja \$ 3765.-.

Sirsnīgi pateicamies visiem mūsu mērķu un darba atbalstītājiem un atsaucīgajiem devējiem.

Indulis Skrastiņš,
DV Montrealas nodaļas valdes
priekšsēdis

+++++

LĀČPLĒŠU DIENAS ATCERE

DV Montrealas nodaļas Lāčplēšu dienas un 51 gada svētku atceres sarīkojums notika 10. novembra pēcpusdienā, Latviešu centra sarīkojumu zālē, piedaloties 45 atceres dalībniekiem. To atklāja nodaļas valdes priekšsēdis ar Mārtiņa Lutera citējumu: "Te es stāvu un citādi es nevaru!" Tos Luters teica mazliet vairāk kā pirms 500 gadiem Vormsas reichstagā Vācijā. Šo vārdu patiesību apliecināja Latvijas brīvības cīnītāji abos pasaules kaņos, kuŗu rezultātā tapa Latvijas valsts.

Nodaļas Latvijas karogu ienesa jaunās paaudzes pārstāvis Dags Demandts, asistējot Konstantīnam Čakam un Jānim Verneram.

Svētbrīdi vadīja vienmēr atsaucīgā Trisvienības ev.-lut. draudzes māc. Rasma Caune, kas šajā draudzē nokalpojusi vairāk kā 6 gadus un ar savu aktivitāti un ierosinājumiem izpelnījusies neslēptu daudzinajumu, ka viņa tieši pozitīvā nozīmē ir viena no mums.

Vēsturiski ideoloģiskā salīdzinājumā līdzsvarotu referātu, kuŗam sekoja jautājumi un referenta atbildes, par temu "Lāčplēša tēls" bija sagatavojis Imants Steprāns (Referāts lasāms šī numura iepriekšējās slejās. - red.).

V. Paegle nolasīja Andreja Eglīša leģionāriem veltītu dzejoli.

LKOK Roberta Bebra Lielo Jundu, daudzinaot kādreiz Montrealā dzīvojošos 6 lāčplēšus, teica I. Skrastiņš. Sekoja Latvijas himna un apsveikumi. Mutiski no MLB priekšnieka Mārtiņa Štauvera, uzsvērot vienotību un sadraudzību, ar dzejoli no pensionāru apvienības valdes priekšsēža Voldemāra Paegles un ev.-lut. Trisvienības draudzes valdes locekļa Daga Demandta. Rakstiski sveicieni bija no DV KV priekšsēža Arvida Kalupnieka, DV Otavas nodaļas valdes priekšsēža Bruno Innus.

DV KV Goda rakstus pasniedza I. Skrastiņš ar vana džu priekšnieci Ēriku Vitiņu. Tos saņēma sekojoši nodaļas biedri: Andrejs Apinis, Jānis Verners, Elmārs Bārdiņš un Jānis Birze, kas gan nebija klāt, bet DV zelta nozīmi

piespraudis un diplomu pasniegs vanadzei, kas nevarēja ierasties, Latvijas valsts svētku sarīkojumā 17. novembrī.

Kopēji nodziedātai DV dziesmai "Še kopā mēs biedri" sekoja karoga iznešana un sarīkojuma otrā daļa.

Koncerta daļā vijolnieks Andris Gūtmanis, pianista Andreja Vitola pavadījumā, sniedza koncertu, kurā iepriecināja klausītājus ar 5 komponistu darbiem. Dzirdējām Kristofera Vilibalža Glika (Christopher Willibald Gluck) Melodiju, Cezara Cuija (Cesar Cui) "Bercouse", Jāzepa Vitola "Šūplā dziesmu", Antona Rubinsteina Romanci un Antonio Vivaldi Largo no Ziemas koncerta.

Par skaisto sniegumu abi mākslinieki saņēma ne tikai siltus aplausus, bet arī sarkanbaltsarkanās neļķes.

Sarīkojuma trešā daļa turpinājās ar dziesmām, loteriju. Atceres dalībnieki pēc ilgāka laika atkal varēja apmierināt savu izsalkumu pie vanadžu gaumīgi un bagātīgi sagatavota aukstā galda. Tur varēja atrast visu, ko sirds vēlējas, ieskaitot vēzišus, silķi krējumā, dažādi sagatavotus rasolus, cūkas cepeti, aukstu vistu, sakņu salātus un daudz ko citu, kas atceres dalībniekiem deva ilgi pelnītu pārmaiņu, bet gatavotājam gandarijumu. Tikai žēl, ka viņu pulciņš negaidīti ātri sarūk. Daudz labāk jau neklājas arī vanagiem. Viss nodaļas lielais darbs jāveic tikai dažiem, kam jau visiem sirmas galvas. Kādreiz domas apstājas pie jautājuma, kāpēc mēs nevarējam ienākt šajā saulē kā kanadieši, kas ar 65 gadiem sāk meklēt atpūtas krēslu, bet mums vēl ar 80 un 90 gadiem jādomā par nākamo sarīkojumu un palīdzības sniegšanu tautai dzimtenē.

Pateicība visiem, kas ar savu piedalīšanos apliecināja atsaucību mūsu DV nodaļas darbam.

Atceres sarīkojumu vadīja Voldemārs Paegle. □

Skrastiņu Indulis

+ + + + +

PĀRMAIŅAS UN IESPĒJAS

**LELBāl virsvaldes plenārsēde
no 18.-23. septembrim, Straumēnos, Anglijā.**

LELBāl virsvaldes plenārsēdes notiek ik pa 3 gadiem. Tās prezidija prezidents ir archib. Elmārs Ernsts Rozītis, garīgais viceprezidents - prāv. Uldis Cepure, laicīgais viceprezidents - Dr. Juris Cilnis, sekretārs - Andrejs Grots, kasieris - Tāļivaldis Berkulis (sākot ar 2002. g. 1. janvāri - Aivars Ronis), Eiropas pārstāve - prāv. Ieva Graufelde, Austrālijas pārstāvis - prāv. Kolins Mekfersons. Virsvaldē vēl darbojas prāvesti R. Āboliņš, Juris Jurgis, Dr. Fr. Kristbergs, L. Zušēvica (turpmāk prāv. Gunārs Lazdiņš), G. Abakuks un laicīgie locekļi - prof. Dr. Reinhard Vitols P. Vigants, J. Elsiņš, M. Striķis un M. Štauveram (turpmāk Uldis Zommers).

Plenārsēdē nebija ieradušies vairāki locekļi (5 prāvesti un 1 laicīgais). Tomēr tai bija kvorums un tā varēja izlemt visus paredzētos jautājumus. Ievērojumu laiku tajā aizņēma dažādie ziņojumi - gan mutiskie, gan rakstiskie. Tie visi apliecināja, ka LELBāl darbs visumā ir nodrošināts. Plašas bija pārrunas par liturģijas, mācītāju agendas un jauno mācītāju ordinēšanas jautājumiem. Tos visus atrisināja bez sevišķām grūtībām. LELBā Kanadas apgabals bija īpaši pieprasījis atbildes uz vairākiem specifiskiem jautājumiem, kas saistījās ar LELB parakstītājam saistībām ar Misūri sinodi. Archibiskaps J. Vanags šē norādīja, ka sadarbībā ar LELBāl un LELB nekādu grozījumu nebūšot. Vienojās par līdzīgu sadarbību abu baznīcu starpā kā līdz šim. Turklāt archib. J. Vanags pateicās M. Štauveram par paveikto viņa vadītajos semināros LELB draudzēs Latvijā. Plašs bija Violetas Stivenas stāstījums par latviešu misijas draudzi Indijā. Tam pievienojās dažādu priekšmetu demonstrējumi. Tie radīja atsaucību.

V. Stivena sarunā ar prof. Dr. R. Vitolu

Laicīgais pārstāvis no Austrālijas Miķelis Striķis
uzmēģina indiešu vīriešu tērpu

Prāv. Ieva Graufelde pavēstīja, ka Baznīcas gada grāmata 2002. gadam drīz būšot ceļā pie lasītājiem. Liturģijas jautājumi un mācītāju agenda prasīja daudz laika. Ritdienas un arch. A. Lūša fondi uzrādīja labus rezultātus (Plenārsēdes laikā notika arī atsevišķa Ritdienas fonda valdes sēde). Fondu līdzšinējais vadītājs Dr. J. Robiņš turpmāk būs to sekretārs, bet par priekšnieku kļūs Dr. Juris Cilnis.

Viena diena bija atvēlēta izklaidei. Tajā sēdes dalībnieki apmeklēja Varvikas (Warwick) pili, jauncelto Koventrijas katedrāli, ko II pasaules karā nobumboja vācieši un kurai pieslēdzas vecās un nobumbotās drupas. Stradfordā noskatījās Šekspīra "Divpadsmitās nakts" izrādi, kas visiem patika.

LELB un LELBāl archibīskapi

ar dzīves biedrēm Baznīcas

virsvaldes plenārsēdē

Straumēnos:

No kr. Vera Rozīte, archib. E. E. Rozītis

archib. J. Vanags un Baiba Vanaga

Foto: Jānis Alsiņš

Īpašs uzdevums būs veicams prāv. O. Sniedzem un M. Štauverazm. Atsaucoties uz Sao Paulo draudzes aicinājumu, viņiem abiem jānododas turp izpalīdzēt dažādās jautājumos.

Plenārsēdi pārmaiņus vadīja archib. E. E. rozītis un A. Grots, bet pierakstīja A. Grots. 23. septembra rīta pusē notika dievkazlopojums, kurā piedalījās arī "Straumēnu" un apkārtnes latvieši. Pēc dievkalpojuma bija azaidi. Labā saskaņā aizvadītās dienas liecināja par sadarbības garu visas latviešu luterticīgās baznīcas plašajās jomās un norādīja, cik tā ir atšķirīga dažādās pasaules malās. Nākamo reizi, kad Visvalde tiksies, tās sastāvs būs ievērojami mainījies. Jaunajiem locekļiem priekšā iepazīšanās un zinību apgūšanas gadi, kurus tie, no pagātnes mācoties, paveiks godam. LELBāl draudzes visā pasaulē var būt gandarītas par to, ka baznīcai ir tik rosīga un atbildīga vadība. □

M. Štauers

+ + + + +

LIMBAŽU STĀSTI

Tas ir Limbažu rajona laikraksta "Auseklis" pielikums, žurnāla formāta rakstu sakopojums. Autors - Bruno Plūme. Plūme dzimis, bērnību un pavisam agro jaunību vadījis Limbažos un Limbažu apkārtnē. Otrā pasaules karā bijis iesaukts vācu aviācijas izpalīgos. Sabiedroto gūstā. Dienējis franču ārzemnieku leģionā. Bijis ķīniešu gūstā. Ilgus gadus dzīvojis Kanadā un tagad, tikpat kā pārcēlies, mūža atlikušo daļu vēlas nodzīvot dzimtajā pusē.

Iesākumā iss apraksts par bērnības laiku un tā laika raksturīgākiem lauku apstākļiem savā apvidū. "Tika vācīts un pļauts ar izkaptīm un grābeļiem, arts un ecēts ar zirgiem... Gaļajos rudens un ziemas vakaros petrolejas lampu gaismā sievietes vērpa un auda vilnu un linus un šuva nenoplēšamās drānās." Tika klausījies kā lauku ļaudis satiekoties runāja arī par politiku. "Lauku ļaudis gan slavēja, gan pēla Ulmani, bet visumā ar valdību bija apmierināti."

Tad nāk okupāciju laiki un par tiem un notikumiem tad nu Plūme stāsta pats, gan arī izmantojis citu atmiņas un liecības. Vispirms gan iepazīstina ar Limbažiem pašiem. Ar to ielām, namiem un iedzīvotājiem, skolām, biedrībām un citām sabiedriskām rosībām. Teicams ir paskaidrojums par Aizsargu organizāciju, tās izcelsmi, izveidošanos un darbību, tā apgāžot okupantu piespēlētus uzskatus par šīs organizācijas fašistisko dabu.

Ļoti labs ir apraksts par vispārīgo stāvokli toreizējos Latvijas pēdējos patstāvības gados. Citē Anšlavu Egliti: "Esmu vienmēr pateicīgs liktenim, ka tas ļāvis man piedzīvot manas tautas spožākos 20 gadus, kad katrai lietai, katram pasākumam piemita dziļa jēga un lietderība."

Tad nāk baigais gads. Ļoti pamatīgi tiek apskatīti tā laika notikumi Latvijā vispārīgi un arī tieši Limbažos. Plūme atzīmējis vēsturnieka Aivara Stranges pētījumu par židu lomu sarkanās okupācijas laikā. Plūme uzskatāmi parāda iemeslus, kāpēc boļševiku okupācijas varai radās piekritēji. "Nav viegli jaunam puisim vai pieaugušam dzērājam atteikt labu posteni, ja vien viņš par to iestāsies komjaunatnē vai partijas kandidātos." Tāpat bija ar citiem līdziniekiem kalpotāju ļaudīm, kad nu bija iespēja pakāpties augstāk. Vesela nodaļa ir par Limbažu atbrīvošanas cīņām, t. i., jau pirms vācu karaspēka ienākšanas Limbažos. Šī nodaļa gan būs vairāk saprotama tik limbažniekiem. Nepatīkams ir stāstījums par "lauku kara tiesu", kas būtībā neatšķīrās no linču tiesas. Nav teikts, ka daži nebūtu bargu sodu pelnījuši, bet katrā ziņā nekādas likumības ietvaros tāda "tiesa" nav strādājusi. Savādi, ka šīs tiesas triumvirāta sastāvā bijis arī mācītājs. Un tad nāk stāsts par Limbažu židu noslepkavošanu. Bezgala baiss un aizkustinošs ir stāstījums, kad, pirms nāves, liek izgērbties kaiļiem, maza meitiņa, kā šaubidamies, vēl prasījusi: "Mamiņ, vai man kreklīšs arī jānovelk?" (Tikpat neizteicami traģisks ir uz Sibīriju aizvestā, badā mirstošā latviešu bērna lūgums: "Mamiņ, maizīti, maizīti..." I. Z.).

Tad Limbažos sākas vācu laiks. Lielākai daļai tas gan ar dažādiem trūkumiem un ierobežojumiem likās puslīdz ciešams.

Vācu varenībai Austrumu frontē sākot izplēnēt, sākas latviešu jaunekļu mobilizācija. Beidzot tiek iesaukts arī Plūme.

Ievēribas cienīga ir kāda Br. Plūmes drauga liecība par kašošanu abās pusēs. Vispirms, kā izsūtītam, boļševiku, pēc tam latviešu Leģiona rindās. Viņš liecina, ka īstas latviešu vienības bijušas tikai Leģionā: latviešu virsnieki līdz pulkveža pakāpei, latviešu valoda un dziesmas. Turpretī, t. s., sarkanarmijas latviešu 201. divīzijā labi ja latviešu esot bijis 15%. Dienesta valoda un dziesmas - krievu.

Savā mūžā autors skatījis vismaz 4 kontinentus, dažādas tautas, kultūras un notikumus. Redzējis daudz jaunu, bet viņš saskata arī cerīgas iezīmes.

Šī žurnāla formāta grāmata ir vērtīgs vēstures materiāls, ne tikai limbažniekiem, bet arī citiem, kaut personas un notikumi būtu citādi. Tas jau ir arī bijis autora nolūks -

- atstāt ziņas. Viņš saka: "Mūsu senčiem bija ticējums: kamēr vien pastāv kādas zīmes, zināšanas vai raksti par aizgājušiem, viņi vēl ir starp mums, mūsu vidū. Kad šādu atmiņu un zīmju vairs nav, kad laika zobis ir izdzēsis pēdējos burtus kapu pieminekļos, tad viņi mūs atstāj un aiziet aizsaulē, veļu valstībā - kur mēs visi kādreiz nonāksim."

Grāmata - žurnāls iespiests 700 eksemplāros. Vismaz daļa no publicētā būtu teicams mācību līdzeklis skolām, un ne tikai Limbažos. □

Imants Zilāns,
Toronto

+ + + + +

NOTIKUMI MONTREALĀ

DV SŪTĪJUMS DZIMTENEI

Neskatoties uz dažu dzimtenes apciemotāju stāstījumiem par Latvijas atplaukšanu, tautas spēju izdzīvot un atķepurošanos, ieskaitot vecos pensionārus, kas arī mākot iztikt, DV Montrealas nodaļas valde nolēma uz gaišajiem mīlestības un devības svētkiem, kas iekrit tumsas saltajās un gaŗākajās naktīs, lai tās padarītu isākas un mazliet gaišākas, nosūtīt materiālu palīdzību \$ 12,750 apmērā. Pretēji dažu palīdzības organizāciju dzimtenē uzskatiem, ka tautas svešumā sazīmētā naudas summa un ziedotāja devums, izņemot vārdu, nav publicējams un ka pietiekot tikai ar vārda atzīmēšanu, DV Montrealas nodaļas valde vēl arvien ir pārliecībā, ka ziedotāja devums un kopīgi saziedotā summa, kā arī tās izlietošana jādara zināma visai sabiedrībai, izņemot tos dažus, kas vēlas palikt anonīmi. Devējiem un sabiedrībai ir tiesības iepazīties ar kopīgi paveikto un sasniegto un ar to, kas ir paniegts un sasniegts. Uzticības ceļš iet caur atklātības vārtiem, kuŗiem vienmēr un visur, visos pasākumos jābūt plaši atvērtiem, kā šeit, tā citur. Ne mēs, līdzekļu lūdzēji un saņēmēji, esam tiesīgi vērtēt padarīto, bet gan devēji un palīdzības saņēmēji - mūsu sabiedrība.

Esam nosūtījuši 13 ievainotajiem un slimajiem legiōnāriem katram pa \$ 200.-, 54 daudz bērnu ģimenēm - katrai \$ 120, 5 slimajiem - katram \$ 200.-, 7 skolām - katrai \$ 300.- un 2 bijušajiem izsūtītajiem un trūkumā esošai mātei kopā \$ 570.-. Nauda pārsūtīta ar DVKV starpniecību DV CV Latvijā pārstāvēniecībai. Esam nosūtījuši drēbes un apavus, no kuŗiem 20 maisus sagādājusi Iraida Grāpēna. Par to sasaiņošanu rūpējās Ilga Strautiņa, Ausma Valtere, Valija Grunde un Glorija Morisa. Par transportu gādāja Konstantīns Čaks un Ojārs Rozentāls. Saiņošanu paveica Elmārs Bārdiņš, Imants Trusis, K. Čaks, O. Rozentāls un Voldemārs Ozols. Oktōbra pēdējā dienā 71 privātos saiņus nosūtījām uz "Latvieši Kanadā - Latviešiem Latvijā" noliktavu Toronto. 19 četru kubikpēdu lielos saiņus nosūtījām skolām un veco ļaužu mitnēm. Tas nodaļai izmaksāja ap \$ 1,000.-. Saiņu gatavotāji "sameta" \$ 100.- Sibīrijas bērniem. Ceram, ka arī Montrealā varēsīm skatīt filmu par Sibīrijas bērniem, ko māc. A. Celms atvedis uz Kanadu.

Darba darītājos ir liela uzņēmība un par to jāsaka liels paldies. □

Skrastiņu Indulis

+ + + + +

SIRMAS GALVAS JAUNO PULKĀ

Viens no Montrealas latviešu sabiedrības redzamākajiem, raibākajiem un vislabāk apmeklētajiem sarīkojumiem, kur jaunība vijas ap sirmo ozolu un liepu saknēm, ir ev.-lut. Trīsvienības draudzes rudens bazārs, šo vārdu latviskojot - tirdziņš. Tas notika 3. novembra pēcpusdienā Latviešu centra sarīkojuma telpās un bija pulcinājis ap 100

apmeklētāju. Gandrīz līdzīgās daļās sirmgalvjus, pusmūžniekus, jauno un visjaunāko paaudzi - vakardienu ar ritdienu, mūža ceļgalā nonācējus un dzīves ceļa sācējus. Tur tikās smaidi, jautrība, bezbēdība ar nopietnību un lēnprātību, pārdomām, atmiņām par seno gadu jaunības dienām, kas gan rocības ziņā bija pelēcīgas, bet tikpat labas un neaizmirstamas, pilnas nepārrēdzamas nākotnes sapņu un cerību. Cik daudz no tām piepildījās, šķiet, savās domās kā mātes dzijas kamolu ritināja sirmā paaudze, raugoties jaunajā. Lai nu kā, apmierināti bija visi, gan čaklie rīkotāji, gan apmeklētāji, pa retam pie sevis noburbinot, ka maki esot patukšoti un laiks esot doties mājup.

Tirdziņu atklāja draudzes sarīkojumu daļas vad. V. Paegle, kam šis amats piestāv un kas plašu pieredzi apguvis pensionāru saimes vadišanā. Viņš iepazīstināja ar kārtību un paziņoja izlozes sākšanos. Kā uz burvja mājienu vērās naudas maki un rindojās pircēji - cerībā, ka no 10 lozēm 11 būs pilnas. Daudziem tās bija tukšas. Draudzes priekšnieks Andris Spura, labi sakratījis stikla laimes podu un ar vēriga bankas darbinieka aci sekoja, lai pircējs neizvelk mazāk rullišu kā samaksājis. "Lakatiņus" rūpīgi kaudzē krāva ne jau draudzes kasieris Roberts Kalniņš, kuŗam naudas skaitīšana, laikam, līdz kaklam, bet gan zvērinātais grāmatvedis un grūti piemānamais Miervaldis Peize, kas sev par palīgu bija izraudzījis Andu. Par vienu dolāru varēja nopirkt 3 rullišus. Apmēram, pusstundas laikā stikla pods bija iztukšots un laimīgie ar numurētām zīmītēm devās pie bagātīgā laimestu galda (300 laimesti). Tur tos sagaidīja laipna apkalpošana, ko veica 6 dāmu komitejas locekles.

Tad notika lielā lotereja, kuŗā 1 "ieejas" karte maksāja dolāru. To izveda tirdziņa izkārtotāja Katrīne Kraule un Andris Spura. Katrs laimētājs izraudzīja nākamo. Arī šie laimestu klāsts bija plašs. Tajā bija vairākas "atspirdzinājumu" pudeles, no kuŗām dažas laimēja tādi, kam uz korķa izvilksanu pēc Kanadas alkoholisko dzērienu biroja likumiem vēl jāgaida vismaz 10 gadi! Dzirdēju ieteikumu, ka draudzes priekšniekam pirms to izsniegšanas vajadzējis pieprasīt dzimšanas apliecību.

Bagāts bija cepumu galds. Tur netrūka toršu un pirāgu, no kuŗiem laba daļa aizceļoja uz mājām.

Visi tirdziņā jutās labi. Pateicība pienākas rīkotājiem, darbiniekiem un apmeklētājiem. □

Skrastiņu Indulis

+ + + + +

VAI NAV JAU PAR VĒLU?

DV Montrealas nod. rīkotajam Lāčplēšu un nod. 51 gadu pastāvēšanas atceres sarīkojumam, kas notika 10. novembra pēcpusdienā, nākošajā dienā, kā jau tas bija izziņots mūsu vietējos preses izdevumos - MLB Ziņotājā un Draudzes ziņās, notika dievkalpojums igauņu Sv. Jāņa dievnamā. Tas, kā jau mēs to labi atceramies vēl no Latvijas brīvības laikiem un arī no aizvadītajiem mūža gadiem šeit, ir veltīts arī Lāčplēšiem un citiem Latvijas brīvības cīnītājiem. Tā nu 11. novembris ir brīvības cīnītāju piemiņas diena. Kā tāda tā parasti bijusi pieklājīgi un atbilstoši šīs dienas nozīmei apmeklēta, lai daudzīnātu tos, kas izcīnīja brīvu un neatkarīgu Latviju ar pateicību Dievam par mūsu cīnītājiem doto spēku un viņu lielajiem upuriem, kuŗu aizvēja un saulītē mēs sildījamies veselus 25 gadus. Diemžēl, pēdējos gados šī jaukā ieraša zaudējusi savu bijību un nozīmi. Tā tas nenotika arī šī gada 11. novembra atcerē, kuŗu māc. R. Caune vadīja tikai 11 dievlūdžējiem (Agrākos gados šajā dievkalpojumā piedalījās DV Montrealas nod. ar karoga ienešanu un goda sardzi. -red.). Tās nav vienīgās reizes, kad dievkalpojumi vadīti tukšā dievnamā ar 5 vai 6 dievlūdžējiem. Kam patīk sprediķot četrām sienām?

La Semaine québécoise de la citoyenneté

Du 19 au 23 novembre 2001

Les Rendez-vous québécois
de la citoyenneté

Au cours des prochains jours, le gouvernement du Québec reconnaîtra de façon particulière la contribution de citoyens et d'organismes à la vie démocratique.

C'est à travers la Semaine québécoise de la citoyenneté, premier événement des Rendez-vous québécois de la citoyenneté, que je convie les Québécoises et Québécois de toutes origines à se réunir autour de certaines valeurs essentielles de notre société : le respect de la diversité, la tolérance et la solidarité.

Bonne Semaine québécoise de la citoyenneté!

Le ministre des Relations avec
les citoyens et de l'Immigration,

Joseph Facal

Relations
avec les citoyens
et Immigration

Québec

Joint Presence of Latvian and Estonian *Canadiens* at the Montreal International Collectors Show - 2001 at the Olympic Stadium

The sixth edition of Montreal's biggest Exposition and show of "Multi-Collections" took place in October 19-20, Friday to Sunday at the Olympic stadium. The various collections shown ranged from a number of perfectly restored vintage cars to various cultural objects and pretty well anything and everything else that could be "collected" by human beings. All these objects were laid out, arranged and exposed in over 200 displays in booths and kiosques, filling the huge "Salle des Grandes Hauteurs/Great Heights Hall of the Olympic Stadium. The three Baltic-Canadian communities, as well as other ethnic groups were invited to "Show the flag" by the local organizers - The Lithuanian community had a double-booth to themselves, while the Latvians and Estonians shared a double-booth, in a grouping which also included the Poles and the Ukrainians. We all got along famously and all the ethnic exhibitors did their countries and cultural communities proud. Our joint booth had Oskars Vindedzis and J.-J. Raudsepp in charge of the decorations and explanations of the various cultural aspects. There was a steady stream of visitors and our booth featured a variety of exhibits: Latvian and Estonian folk costumes of the 19th century shown on dolls, on postcards and by publications; Latvian folkloric elements in designs, ornaments and symbols; an overview of forts and fortifications in the Middle Ages in the Baltics; Romantic Postcards from the 1920's and 1930's; various recent publications and maps; and other "collectibles".

This venue gave us an excellent chance to expand cultural connections and to show and tell the visiting people who we are and where we come from. The Olympic Stadium show gave us a chance at a wider exposure and we received a nice welcome! Many suggested that our Baltic Canadians show more of their cultural background! The organizers of this exposition were very friendly and helpful and were interested in inviting us back to be present again at the next year's show. Our "Flags were shown" and without a doubt it would be useful to do so again - it takes energy, time and funding. Help! Anyone interested or able, let us talk about it. It is important to show our particular culture.

J.-J. Raudsepp

NOTICE

This is a preliminary notice: something very different will be planned for next year's Montreal Baltic Philatelic Club's Spring Show BALTEX-XIII to be held in April or May, 2002. There will be an expanded Baltic Exposition of Photographers, painters/sculptors and collectors.

We invite all those who would be interested in participating in exhibiting their work or collections (which could also be sold, if desired), to contact the organizing committee as soon as possible - there will be several meetings held in the three communities, starting in late November/December. J.-J. Raudsepp (486-5717)

J.-J. Raudsepp with part of display of "Baltic Folk Costumes" from Latvia and Estonia

OSKARS VĪNEDZIS busy explaining the designs of Latvian folkloric ornaments and symbols

ORGANIZATIONAL ANNOUNCEMENT (RICK TRUSIS)

Rick Trusis has been promoted to Director of Airworthiness and Certification. Responsible for all airworthiness and certification, Designated Alteration Station (DAS) certification and data management activities, he will report to Dan Nale, Vice President of Engineering and Quality. Trusis has been Manager of the Airworthiness and Certification organization since arriving at Gulfstream last year. His previous responsibilities have been expanded to oversee all engineering data management activities, which include document control and release, corporate library services, data integrity and electronic mock-ups. "Rick has been a great addition to the Gulfstream technical staff. He has been instrumental in supporting several significant company initiatives, including GV Joint Aviation Authorities (JAA) Validation, finalization of the GV Italian Certification, development of the transfer plan for the Type Certificates of the G 100 and G 200 aircraft, development of the GIV JAA Type Certification Catch-up Program, and the certification basis for the GV-SP and EVS programs," said Nale. Prior to joining Gulfstream, Trusis was with Lockheed Martin, Rohr Inc., and Transport Canada (the Canadian equivalent of the Federal Aviation Administration). He holds a bachelor's degree in Aeronautical Engineering from Embry-Riddle Aeronautical University. □

Your comments, material and contributions towards this particular section are most welcome. Please, send them to the attention of the Editor at 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, QC H9X 2R2, ph. 514-457-9832, fax 514-457-3496.

Tā nav slavas dziesma tiem, kas tur bija, un pārmetumi tiem, kas tur nevarēja būt, bet drīzāk atbilde tam, ko paziņoja mūsu mācītāja, dievkalpojumam beidzoties, proti, ka viņas UZDEVUMS mūsu latviešu sabiedrības garīgās dzīves aprūpē un mūsu saimē, viņas darbs šeit, pie mums, esot beidzies un ka ar Jauno gadu viņa atstāj Montrealu un tās latviešu saimi. Pārceļoties uz citu - kanadiešu draudzi Hamiltonā. Tur viņa būšot tuvāk saviem radiem un draugiem un, droši vien jaunākai paaudzei, kuŗa viņai vienmēr bijusi tuva un mīļa. Ar pirmo attaisnojumu mums būs jāsamierinājas, jo katra cilvēka rads ir tas mīļākais un vientulība nav cilvēka tuvākais draugs; par otru jāskumst, jo nespējam nešķīrāmi sadraudzēties, dziļāk vienam otru iemilēt un izprast, kaut gan esmu bieži dzirdējis daudzinajumus mūsu mācītājam, ka viņa esot viena no mums, savādāka kā citi agrākie mācītāji. Šķiet, ka viņa deva mums vairāk, kā mēs to spējam saņemt.

Neatbildēts paliek jautājums, kāpēc tam tā bija jānotiek. Vai mēs varējām būt savādāki, atsaucīgāki, dzirdīgāki, iekļūstīgāki, saprotošāki, lielāki pretimnācēji jeb vai esam darijuši visu, ko spējam, labāk nevarējām? Sirdsapziņa, arī manējā, gaida atbildi.

Dzirdot mācītājas lūgumu savas draudzes 11 dievlūdzējiem, kas izskanēja it kā atvadišanas vārdi: "Lūdziet Dievu par mani, tāpat kā es esmu To lūgusi par jums", nobīra dažāda sāpīga asara, šķiet, arī pašai teicējai, kas pēc mazliet vairāk kā 6 gadiem garīgas dzīves celšanā mūsu sabiedrībā izvēlējusi sekot sava darba turpināšanas aicinājumam citur, varbūt tur, ku viņa būs vairāk gaidīta un sadzirdēta, kā šeit.

Vai spējam vairs ko grozīt? - Nē. Šķiet, pamošanās nāk par vēlu. Zaudēsim to, ko spējam paturēt tikai 6 gadus. It sevišķi to, ko tik ļoti vēlējamies visus šos gadus - paši savu, savā mēlē dievvardu teicēju, mierinātāju, saules lēkta sagaidītājus un rieta izvadītājus. Te nāk prātā Andreja Egliša vārdi:

Tu tak negribi, lai svešā mēlē Tevi lūdzam mēs,
Tu, kas devis mums šo zemi, Tu kas esi mūsu Tēvs."
Skrastiņu Indulis

MONTREALAS LATVIEŠU ORGANIZĀCIJU PADOME

rīko

2001. gada 17. novembrī, plkst. 16:00,
Latviešu sabiedriskā centrā, Lašīnā

LATVIJAS VALSTS SVĒTKU DIENU

Programmā:

Svētku akts: PBLA un citu balvu paziņojumi,
svētku runa - Dr. Atis Zakatiskovs,
apsveikumi,
Toronto "Dzirksts" koncerts.
Ieeja: pret labprātīgiem ziedojumiem.

Pēc tam:

SAVIESĪGS VAKARS

Vakariņas. Jautra kabarē programma Dzirksts izpildījumā.

Ieeja: \$ 15.- no personas.

Pieteikšanās pie Roberta Klaišes, tel. 422-5632

Ieteicams to izdarīt nekavējoties, jo līdz šim ir jau pieteikušies pāri par 100 apmeklētājiem!

Svētdien, plkst. 14:00, turpat,

Latvijas Valsts prezidentes Vairas Viķes Freibergas
RUNAS pārraide no Rīgas.

Pēc tam pankūku azajds un video filmas izrāde.

Ieeja: pret labprātīgiem ziedojumiem.

Mūsu draugs

TEODORS LAPIŅŠ

pēc 95 gadu dzīvošanas šai saulē

2001. gada 4. oktobrī aizgājis viņsaulē.

Gars paliks starp dzīvajiem.

Brēdenfeldi, Austrā un Alberts
Indra Gubiņa

Nākamais MLB Ziņotāja numurs iznāks decembra sākumā. Laipni lūdzam līdzstrādniekus tūdaļ iesūtīt visus materiālus, kas tajā būtu publicējami.

Lūdzam lasītājus paziņot katru adrešu maiņu, dzīvokļa numuru ieskaitot!

Šā gada MLB Ziņotāja decembra numurā atkal publicēsim

KOPĒJO ZIEMSVĒTKU UN JAUNGADA APSVEIKUMU.

Tas ir visu dalībnieku kopējs sveiciens, ne atpirkšanās no personīgām apsveikumu kartiņām.

Sveicienā var piedalīties visi MLB biedri, MLB Ziņotāja lasītāji un atbalstītāji un jeb kuŗš cits, kas to vēlas, gan tuvumā, gan tālumā. It sevišķi gaidām montrealiešu, otaviešu un kvebekiešu aktīvu piedalīšanos. Aicinām savus sveicienus nodot arī organizācijas un saimnieciskus uzņēmumus Montrealā.

Ērtības labad, lai taupītu Jūsu un mūsu laiku, automātiski pieņemam, ka šajā sveicienā piedalīsies visi iepriekšējā gada dalībnieces un dalībnieki. Ja nu tomēr kaut kādu iemeslu dēļ Jūs to nevēlētos darīt, lūdzam to nekavējoties paziņot redakcijai, tāl. 514-457-9832, tālraids (fakss) 514-457-3496.

Piedalīšanās pret labprātīgu ziedojumu.

Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda un adresējami: SVEICIENS, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, QC, Canada H9X 2R2.

Jūsu piedalīšanās gaidīta! Izmantojiet izdevību! Pēdējais pieteikšanās termiņš jauniem dalībniekiem - 30. novembris.

Redakcija

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
PAKALPOJUMU LIKMES PAR TIEŠU NAUDAS
PĀRSŪTĪŠANU UZ UNIBANKU LATVIJĀ:

ASV/KANADAS	ASV/KANADAS
\$100 - 500	\$8.00/ 10.00
\$501 - 10,000	\$16.00/ 20.00
\$10,001+	\$40.00/ 50.00

Pārsūtījumā adresētā persona var naudu saņemt Unibankas filiālēs visos Latvijas rajonos. Sūtītājam pašam ir jāpaziņo saņēmējam par naudas izsūtīšanu.

Informācija - lūdzu zvaniet (416) 922-2551, jeb rakstiet Latvian Credit Union, 491 College Street, Toronto, ON M6G 1A5
Kreditsabiedrības birojs slēgts pirmdienās

SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀDIS

Biežāk lietoto telpu adreses: Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcil ielā.
Ev.-lut. Trīsvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Avenue, tālrunis 489-3224; fakss 514-489-0400
Montrealas latviešu sabiedriskais centrs - 3955 Provost ielā, Lašinā, tālrunis 634-4082
Latvijas vēstniecība Kanadā: 280 Albert St., Suite 300, Ottawa, ON K1P 5G8; t. 613-238-6014, f. 613-238-7044

17. novembrī, plkst. 16:00, Latviešu cenrā, Montrealas latviešu organizāciju padomes rīkotais **Latvijas valsts svētku akts, koncerts un saviesīgs vakars**. Piedalīsies ansamblis **Dzirksts** no Toronto. Skatiet paziņojumu 22. lpp!
18. novembrī, plkst. 13:30, Latviešu centrā, Montrealas latviešu organizāciju padomes rīkotā Latvijas valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas **runas pārraide no Rīgas**. Pēc tam **pankūku azaidis**
25. novembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Mīrušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu**.

2. decembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes 1. adventa dienas **dievkalpojums ar dievgaldu**. Pēc dievkalpojuma draudzes **pārrunu pēcpusdiena** ar Nākotnes komitejas semināru.
9. decembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes II adventa dievkalpojums.
13. decembrī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **Ziemsvētku saiets**. Pašapdāvināšanās. Tiem, kas tajā vēlas piedalīties, jāņem līdz sava dāvana.
15. decembrī, plkst. 13:30, Latviešu centrā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes un Montrealas latviešu skolas kopējais **Ziemsvētku eglītes sarīkojums**.
24. decembrī, plkst. 17:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Ziemsvētku vakara dievkalpojums ar dievgaldu**.
25. decembrī, plkst. 11:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu**.
31. decembrī, plkst. 18:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu**.

6. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Zvaigznes dienas dievkalpojums**.
17. janvārī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **kārtējā sanāksme**.
20. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
26. janvārī, plkst. 17:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu biedrības **54 gadu pastāvēšanas sarīkojums**

MLB Z 2001 XI 700

Laipni lūdzam MLB biedrus un MLB Ziņotāja lasītājus nokārtot savus izstāvošos maksājumus ar atbildes pastu. Izmantojiet zemāk iespiesto maksājuma blanku. **Dāviniet** MLB Ziņotāju saviem radiem un paziņām Latvijā! Gaidām MLB biedru saimē ikvienu. Iestāšanās maksa it tikai \$ 5.-, bet biedru maksa \$ 15.- gadā.

Vēršam Jūsu uzmanību uz faktu, ka nevaram garantēt absolūtu SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀŽA pareizību. Neskaidrību gadījumos aicinām sazināties ar pasākumu organizētājiem. Pavaicājiet!

Šo MLB Ziņotāja numuru izdalām lasītājiem uz rokas 15. novembrī pensionāros. Pārējos eksemplārus nododam Kanadas pastā 20. novembrī.Red.

MLB ZIŅOTĀJA administrātores un MLB kasieres A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Que, Canada H9R 2X5, ☎514-697-6624

Ar šo nosūtu MLB Ziņotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 35.00 vai \$ 30.00)	\$ _____
Gaisa pasta piemaksu (ASV \$ 6.-, citos kontinentos \$ 20.-).....	\$ _____
Ziedojumu tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedojumu spiestuves uzlabošanai, mašīnu remontiem.....	\$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju	\$ _____
LNAK dalības maksu (maksājot caur MLB \$ 10.-; pensionāriem \$ 5.00).....	\$ _____
MLB biedru maksu par 2001./2002. darbības gadu (\$ 15.-)	\$ _____
Ziedojumu Montrealas latviešu biedrībai	\$ _____
Ziedojums Kopējam svētku sveicienam	\$ _____
Čekli rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda	Kopā \$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, adrese, pasta koda, tālruņa numurs) (paraksts)

2001. gadā Rīga svin
800 gadu jubileju.
Dibināšanas atceres svinības
notiks visu gadu.

**RĪGA
800**

Rezervējiet laicīgi jūsu

- lidojumus
- viesnīcu
- speciālus Latvijas apskates braucienus

zvaniet
Ilonai Krūmiņai
vai **Jānim Kravim**

416-322-7414
1-800-268-7442
e-pasts jktravel@on.aibn.com

**Goliger's
TravelPlus.**

Operated by KRAVIS TRAVEL SERVICES
191 Eglinton Avenue East, #308
Toronto, ON M4P 1K1

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

▣ 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Parvanna

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

FAKSA NUMURS 514-457-3496

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832, fakss 514-457-3496

ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5

EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. DARBINIEKI: Elmārs Bārdiņš, Konstantīns Čaks, Ausma Hūns, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle un citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 35.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kara invalīdiem - \$ 30.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS: mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, 1/2 lpp. - \$ 40.00 pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējas ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonīmus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY

ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

NOVEMBER 2001

NOVEMBRE

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS

BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Qué., Canada H9X 2R2, ☎514-457-9832